

Rapport

Projectnummer: 356431

Referentienummer: Referentienummer

Datum: 28-6-2017

Ruimtelijke onderbouwing Bospark Bilthoven

Studie naar effecten vanwege het vergroten van de chalets

Definitief

Verantwoording

Titel	Ruimtelijke onderbouwing Bospark Bilthoven
Subtitel	Studie naar effecten vanwege het vergroten van de chalets
Projectnummer	356431
Referentienummer	Referentienummer
Revisie	D3
Datum	28-6-2017
Auteur(s)	Matthijs Vrij Peerdeman
E-mailadres	Matthijs.VrijPeerdeman@sweco.nl
Gecontroleerd door	Eline Claessens
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Lourens Hogenbirk
Paraaf goedgekeurd	

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Begrenzing van het gebied	5
1.3	Vigerend bestemmingsplan	6
1.4	Leeswijzer	7
2	De gewenste ontwikkeling	8
2.1	Gewenste ontwikkeling	10
3	Beleidskader	12
3.1	Provincie Utrecht	12
3.1.1	Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening	12
3.1.2	Betekenis provinciaal beleid	12
3.2	Gemeente De Bilt	14
3.2.1	Structuurvisie Gemeente De Bilt 2030	14
3.3	Conclusie beleidskader	15
4	Milieu- en omgevingseffecten	16
4.1	Landschap en cultuurhistorie	16
4.1.1	Kader van het onderzoek	16
4.1.2	Landschappelijke context	16
4.1.3	Historie Biltse Duinen	17
4.1.4	Bospark Bilthoven	20
4.1.5	Beleid	24
4.1.6	Analyse en toetsing van de mogelijke effecten	25
4.1.7	Conclusie	25
4.2	Natuur	25
4.2.1	Kader van het onderzoek	25
4.2.2	Natuurwaarden en potenties	26
4.2.3	Beschermde natuurwaarden	27
4.2.4	Analyse en toetsing van de mogelijke effecten	31
4.2.5	Conclusies	33
4.3	Water en grondwater	34
4.3.1	Inleiding	34
4.3.2	Inleiding regelgeving	35
4.3.3	Beoordeling plan Bospark Bilthoven aan het stand-still beginsel	36

4.3.4	Toename verhard oppervlak	37
4.3.5	Aandachtspunten en eisen aan de verandering	37
4.4	Overige aspecten	38
4.4.1	Verkeer	38
4.4.2	Geluid	38
4.4.3	Luchtkwaliteit	38
4.4.4	Externe veiligheid	39
4.4.5	Bodemkwaliteit	41
5	Conclusie	43
5.1	Samenvatting	43
5.1.1	Gewenste ontwikkeling	43
5.1.2	Effecten op landschap en cultuurhistorie	43
5.1.3	Ecologie	44
5.1.4	Grondwaterbescherming	45
5.2	Conclusie	46
5.3	Procedure	46
Bijlage 1:	Historisch onderzoek campingterrein Bilthoven	
Bijlage 2:	Samenvatting archiefonderzoek	
Bijlage 3:	Toetsingskader wet- en regelgeving natuur	
Bijlage 4:	Aanvullend bureauonderzoek ecologie	
Bijlage 5:	Watertoets	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

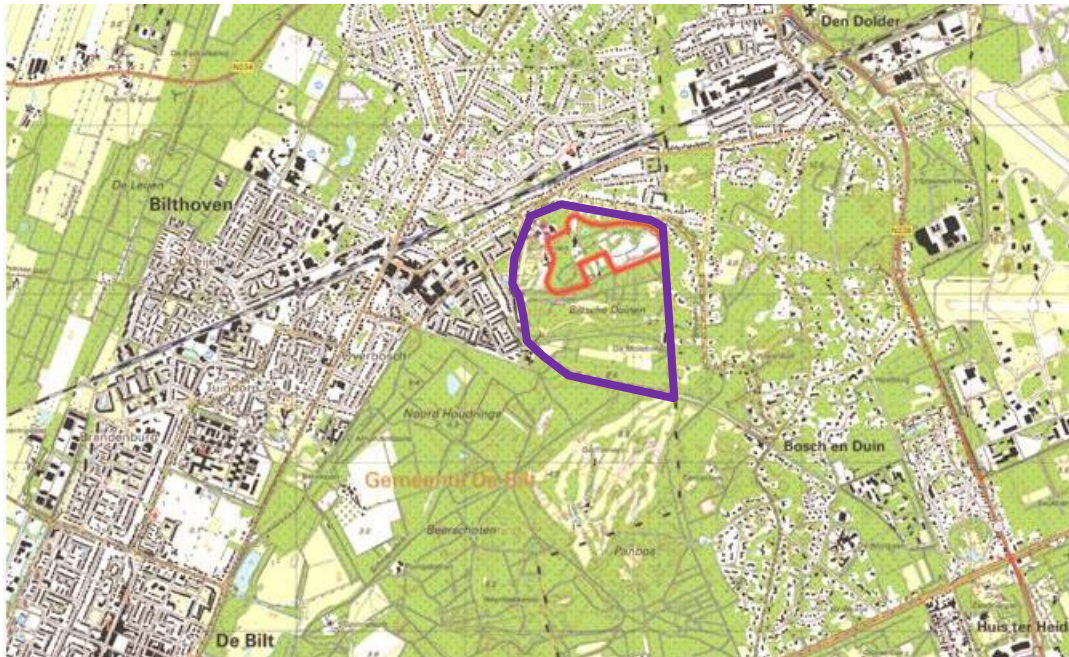
Aan de Burgemeester van der Borchlaan in Bilthoven is het vakantiepark annex camping Bospark Bilthoven gevestigd. Het vakantiepark grenst aan de noordoostzijde aan de woonbuurt van de Julianalaan e.v.. Aan de westzijde, tegenover de entree is een tenniscentrum en golfcomplex gevestigd. Ook is hier het waterwinbedrijf gesitueerd. Aan de zuidzijde gaat het vakantiepark over in de Biltse Duinen.

In de huidige situatie zijn op het park 450 chalets/stacaravans aanwezig waarvan de oppervlakte maximaal 35 m² mag zijn. De wens is om grotere chalets te kunnen plaatsen zodat ingespeeld kan worden op de huidige vraag uit de markt. Het vigerende bestemmingsplan biedt deze mogelijkheid niet. Als uitgangspunt voor de nieuwe ontwikkeling geldt een categorie-indeling in groottes, van 35 m² tot 70 m² met een maximum van 399 huisjes. De verharding neemt hierdoor toe van 15.750 m² (450 chalets van 35m²) naar maximaal 17.000 m² (excl. eventuele bijgebouwen). In hoofdstuk 2 is de gewenste ontwikkeling in detail beschreven.

De gemeente De Bilt staat in principe positief tegenover de wens om grotere chalets te kunnen plaatsen. Om planologisch medewerking te kunnen verlenen is een ruimtelijke onderbouwing nodig waarin de effecten van de gewenste ontwikkeling zijn beschreven. Daarbij dient bijzondere aandacht te zijn voor de ligging in het landschapsmonument De Biltse Duinen en de ligging in het grondwaterbeschermingsgebied Bilthoven. In deze ruimtelijke onderbouwing gaan we in op de gewenste ontwikkeling en op wat de mogelijke effecten zijn op de omgeving.

1.2 Begrenzing van het gebied

Het plangebied is in rood weergegeven in afbeelding 1. Bospark Bilthoven ligt in het gemeentelijk landschapsmonument Biltse Duinen (paarse grens in afbeelding 1). Het bosgebied ligt ingeklemd tussen het stedelijke gebied van De Bilt, Bilthoven, Bosch en Duin en Zeist. De entree van het recreatiepark bevindt zich aan de westzijde aan de Burgemeester van den Borglaan. Aan de noordkant van het Bospark staat de bebouwing van de Julianalaan. De zuidzijde wordt begrensd door de tennisvelden van Tennisclub Bilthoven en het bosgebied Biltse Duinen.



Afbeelding 1: Bospark Bilthoven (rood) en landschapsmonument Biltse Duinen (paars)

1.3 Vigerend bestemmingsplan

Het projectgebied ligt in het bestemmingsplan Buitengebied De Bilt Noord-Oost, vastgesteld op 19 december 2013. Het recreatiepark heeft de bestemming Recreatie – Verblijfsrecreatie (artikel 11) met een nadere aanduiding 'sectie e'. De voor 'Recreatie - Verblijfsrecreatie' aangewezen gronden zijn bestemd voor recreatief verblijf in verblijfsrecreatieve voorzieningen en mobiele kampeermiddelen. In de regels is voor het gebied met de aanduiding 'sectie e' aangegeven dat hier 3 recreatiewoningen, 306 stacaravans en chalets en 195 standplaatsen en mobiele kampeermiddelen zijn toegestaan. In de huidige situatie zijn er 450 stacaravans en chalets. Het lagere aantal stacaravans is bij het opstellen van het bestemmingsplan als omissie aangeduid.

Ook is de geldende bestemming gericht op het behoud en bescherming van landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden. Hieronder worden de volgende ruimtelijke kenmerken begrepen:

- het behoud van bestaande erf-, laan-, kavelgrens- en wegbeplanting;
- het openhouden van sloten;
- de aansluiting op ecologische verbindingen;
- de instandhouding en versterking van het boslandschap dat zich kenmerkt door een afwisseling van kleine open ruimten, reliëf en gradiënten in een overigens gesloten bosgebied;
- inrichting met gebiedseigen beplanting.

Ook ligt het projectgebied binnen de gebiedsaanduidingen 'milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied' (artikel 22.2) en 'landschapsmonument' (artikel 22.4).

1.4 Leeswijzer

In deze notitie gaan we in op de onderstaande aspecten:

- In hoofdstuk 2: de gewenste ontwikkeling.
- In hoofdstuk 3: een beschrijving van het beleid.
- In hoofdstuk 4: de milieu- en omgevingsfactoren.
- In hoofdstuk 5: de conclusie.

2 De gewenste ontwikkeling

Bospark Bilthoven is gelegen in de gemeente De Bilt en vormt een onderdeel van het gemeentelijk landschapsmonument Biltse Duinen. De Biltse Duinen is een onderdeel van een groter boslandschap met daarin de landgoederen Houddinge en Beerschoten. Het bosgebied ligt ingeklemd tussen het stedelijke gebied van De Bilt, Bilthoven, Bosch en Duin en Zeist. Het bosgebied bestaat overwegend uit naalddhout. Daarnaast komt loofhout voor, met name in en rondom de landgoederen. Het boslandschap is ruimtelijk zeer dicht en kent plaatselijk kleine open ruimtes met heide, stuifduinen en vennen. In het gebied, mede op de landgoederen, liggen stukken open landbouwgrond tussen de bosgebieden.



Afbeelding 2: luchtfoto (bagviewer.kadaster.nl)

De entree van het recreatiepark bevindt zich aan de westzijde aan de Burgemeester van den Borglaan. Bij de entree is een parkeerterrein voor bezoekers. Aan het begin van het park bevinden zich de receptie en het hoofdgebouw met de centrale voorzieningen zoals restaurant, bar, speeltuin en buitenzwembad met ligweide. De kleinere voorzieningen in de vorm van toiletgebouwen staan verspreid over het terrein.

Het vakantiepark biedt verschillende vormen van recreatieverblijf aan. Het park bestaat uit deels verharde kavels met diverse permanente vakantiehuisjes en seizoensgebonden campingplaatsen. Op het chaletpark kunnen gebruikers een chalet huren of kopen en een beschikbare plek uitzoeken. De chalets mogen niet groter zijn dan 35 m² en variëren in de huidige situatie zo tussen de 25 tot 35 m². Er zijn kavels variërend vanaf 150 m² tot 400 m²

welke zijn voorzien van nutsaansluitingen. De chalets kunnen zo worden aangesloten op gas, water, elektra en riolering.



Afbeelding 3: plattegrond Bospark Bilthoven (bron: www.bosparkbilthoven.nl)

Het gehele terrein is gelegen in een bosrijke omgeving. Landschappelijk gezien zijn op het terrein in hoofdlijnen twee gebieden te onderscheiden. Het zuidoostelijke deel bestaat uit bos met reliëf en onderbegroeiing. Het bos op het vakantiepark sluit hier aan op het aangrenzende bos, een harde scheiding, met uitzondering van een hekwerk is hier niet aanwezig. Vakantiehuisjes liggen verspreid tussen de bomen. Het centrale deel en het noordelijke deel bestaan hoofdzakelijk uit bomen in gras. Hier is ook het kampeerterrein gelegen. In het noordoostelijk deel ligt een grote zandvlakte “Het Duin” met diverse speelobjecten en een heuvel (circa 5 meter hoog) omringd door bomen. In paragraaf 4.1.2 is nader ingegaan op de landschappelijke situatie.



Afbeelding 4: foto's van het terrein, de stuifvlakte, campingterrein en bestaande vakantiehuisjes met tuin

2.1 Gewenste ontwikkeling

Het is de wens om op het chaletpark en op de jaarplaatsen (de zwarte en blauwe plaatsen op bovenstaande afbeelding) grotere units neer te kunnen zetten. Als uitgangspunt hiervoor geldt een categorie-indeling in groottes, van 35 m² tot 70 m² met een maximum van 399 stacaravans/chalets. In de onderstaande tabel is de categorie indeling uitgesplitst.

Categorie	Aantal	Oppervlakte
<= 35 m ²	125 stacaravans / chalets	4.375 m ²
<= 45 m ²	249 stacaravans / chalets	11.205 m ²
<= 55 m ²	22 stacaravans / chalets	1.210 m ²
<= 70 m ²	3 recreatiewoningen	210 m ²
Totaal	399	17.000 m²

Tabel 1: categorie indeling van de gewenste bestemmingsverruiming

Daarnaast zal een correctie van de bijgebouwenregeling plaats gaan vinden. De huidige bestemmingsregeling gaat uit van maximaal 450 x 6 m² aan bijgebouwen. In de nieuwe

planologische situatie zal standaard 7 m² per huisje worden toegestaan. Dit komt neer op 399 x 7 m². Een toename van maximaal 93 m² in totaal.

Het bebouwde oppervlak neemt toe van 15.750 m² (450 chalets van 35m²) naar maximaal 17.000 m² (exclusief eventuele bijgebouwen). Als gevolg van de bestemmingsverruiming komen er 51 plaatsen minder op het park. Dit zal een kleine herschikking tot gevolg hebben. De bestaande verkaveling is voor de eigenaar het uitgangspunt en bij voorkeur worden de huidige plekken zoveel mogelijk benut. Daar waar een herschikking plaats vindt, zullen de aansluitingen verlegd moeten worden. Dit heeft als gevolg dat er werkzaamheden in de bovenste laag van de bodem plaatsvinden.

Door het plaatsen van grotere stacaravans / chalets kan het nodig zijn op een enkele plek begroeiing weg te halen.

3 Beleidskader

3.1 Provincie Utrecht

3.1.1 Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Provinciale Ruimtelijke Verordening

In de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie (PRS) beschrijft de provincie Utrecht het ruimtelijk beleid voor de periode tot 2028. In de PRS geeft de provincie aan welke doelstellingen van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte zij van provinciaal belang achten, welk beleid daarbij hoort en hoe zij uitvoering geeft aan dit beleid. Het ruimtelijk beleid uit de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 is uitgewerkt en juridisch verankerd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening. De Verordening is op 4 februari 2013 vastgesteld door Provinciale Staten van Utrecht. Vervolgens hebben Provinciale Staten de Verordening tweemaal partieel herzien, namelijk op 10 maart 2014 en 3 november 2014. In 2015 is gestart met een herijking van de PRS en PRV. In december 2016 is deze herijking vastgesteld.

3.1.2 Betekenis provinciaal beleid

Voor het project zijn de volgende beleidsaspecten van belang:

- Aangeduid als gebied voor 'Recreatiewoningen'
- Deels ligging in beschermingszone drinkwaterwinning
- Ligging in gebied met bijzondere aardkundige waarden en landschap Utrechtse Heuvelrug
- Deels ligging in Natuurnetwerk Nederland

Recreatiewoningen

De vergroting van de chalets is gericht op kwaliteitsverbetering en het beter aansluiten bij de vraag van de markt. Zo kan het vakantiepark mee in de veranderende recreatiebehoefte. De gewenste ontwikkeling past binnen één van de provinciale beleidsopgaven, namelijk het beschikbaar houden van recreatiewoningen voor verblijfsrecreatie. Het vakantiepark ligt in gebied met de aanduiding 'Recreatiewoningen'. De provincie geeft voor dit gebied aan dat voor een vitale toeristisch-recreatieve sector voldoende verblijfsrecreatief aanbod nodig is, dat aansluit bij de vraag. Om recreatiewoningen beschikbaar te houden voor verblijfsrecreatie, is permanente bewoning ongewenst. De provincie wil daarom zodanige condities scheppen dat een goede recreatieve structuur wordt behouden en versterkt. De ontwikkeling van Bospark Bilthoven past binnen dit beleid, er zal geen sprake zijn van permanente bewoning.

Beschermingszone drinkwaterwinning

Schoon grond- en oppervlaktewater is essentieel voor een duurzame waterwinning. De provincie beschermt daarom de gebieden rond waterwinningen voor drinkwater tegen verslechtering van de kwaliteit van de bronnen. Bestemmingen in deze gebieden mogen het drinkwaterwinbelang niet schaden. Voorkomen dient te worden dat binnen deze beschermingszones ruimtelijke plannen een verslechtering van de drinkwaterkwaliteit veroorzaken.

De effecten van de voorgestane ontwikkeling op het drinkwater zijn beoordeeld en minimaal bevonden. Er vindt geen verslechtering van de waterkwaliteit plaats. Zie paragraaf 4.3 voor de volledige beoordeling.

Landschap: aardkundige waarden en Utrechtse Heuvelrug

Elk Utrechts landschap heeft zijn eigen kwaliteiten die mede richting geven aan de daarin gelegen en omliggende functies en hun ontwikkelingsmogelijkheden. Daarom beschermt de

provincie de kernkwaliteiten van de verschillende landschappen. Deze kernkwaliteiten zijn aangegeven bij de beschrijving van de afzonderlijke landschappen. Voor de Utrechtse Heuvelrug gaat het om het behouden en versterken van de robuuste eenheid, de reliëfbeleving en de extreme historische gelaagdheid. Deze kernkwaliteiten hebben in de verschillende deelgebieden van de Utrechtse Heuvelrug verschillende accenten. Bij ontwikkelingen in het landschap van de Utrechtse Heuvelrug is aandacht gevraagd voor het in stand houden van het reliëf en voor het in stand houden van het samenhangend boscomplex. In paragraaf 4.1 is nader ingegaan op de locatiespecifieke betekenis voor het project en de toetsing van de effecten. Kort samengevat past de ontwikkeling binnen de gestelde provinciale kaders.

Aardkundige waarden vormen het structurerende reliëf in het Utrechtse landschap. De provincie richt haar ruimtelijk beleid op het behouden en beschermen van aardkundige waarden als drager van de identiteit van het Utrechtse landschap. Als voorgestelde ruimtelijke ingrepen botsen met de aardkundige waarden in een gebied is een gedegen afweging tussen de ruimtelijke ingreep en het behoud van de aardkundige waarden nodig.

Voor de voorgestane ontwikkeling is beoordeeld wat de effecten zijn op de cultuurhistorische en aardkundige waarden in het gebied, zie hiervoor tevens paragraaf 4.1.

Natuurnetwerk Nederland

Natuur vormt een belangrijke basis voor een aantrekkelijk, kwalitatief hoogwaardig landelijk gebied. De Provincie Utrecht spant zich in voor het in stand houden en waar mogelijk vergroten van de biodiversiteit. Voor natuur bestaat de provinciale rol uit het behouden en ontwikkelen van Natuurnetwerk Nederland (NNN) en uit het bieden van mogelijkheden voor ontwikkeling van natuur in de groene contour.

NNN is een robuust, samenhangend netwerk van natuurgebieden en verbindingen daartussen op nationaal niveau. Natura2000, een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden, maakt onderdeel uit van die NNN.

Er mogen geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen voordoen die een significant negatief effect hebben op de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN ('nee, tenzij').

De NNN heeft een belangrijke functie voor de recreatie. Die recreatieve functie wil de Provincie Utrecht behouden en waar nodig versterken. Dit mag echter niet leiden tot een toenemende versnippering van de NNN. De provincie maakt daarom binnen het regime "nee, tenzij" een uitzondering voor verblijfs- en dagrecreatieterreinen. Voor ontwikkelingen binnen deze terreinen hoeft alleen gekeken te worden naar actuele natuurwaarden en niet naar potentiële waarden.

Onder voorwaarden worden ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt, waarbij het functioneren van de NNN niet wordt aangetast of zelfs wordt verbeterd. De volgende instrumenten zijn beschikbaar:

- uitbreiding van geringe omvang bij bestaande functies. Kleinschalige ontwikkelingen in de NNN zijn mogelijk mits ze aansluiten aan een bestaande andere functie en ze op al verstoord terrein plaats vinden;
- plussen en minnen / mitigeren. Het negatieve effect van een ontwikkeling kan met voor natuur positieve ingrepen worden opgeheven zodat er geen sprake is van een significante aantasting van de NNN;

- herbegrenzing van de NNN. Bij kleinschalige ontwikkelingen kan het instrument herbegrenzing worden ingezet, mits dit leidt tot een gelijkwaardige of betere kwaliteit van de NNN;
- saldobenadering. Toe te passen bij een combinatie van ontwikkelingen die in een gezamenlijk ruimtelijk plan worden opgepakt en die per saldo een meerwaarde voor natuur opleveren.

Het is mogelijk dat ook ontwikkelingen buiten de NNN van invloed zijn op het functioneren van de NNN. Daarbij denkt de provincie aan ontwikkelingen die een versturende invloed hebben, of ontwikkelingen die leiden tot aanpassingen van het watersysteem in de buurt van een verdrogingsgevoelig natuurgebied. Als onderdeel van een goede ruimtelijke ordening is het nodig om bij ontwikkelingen in de nabijheid van de NNN te voorkomen dat deze een negatieve invloed hebben op het functioneren van de NNN.

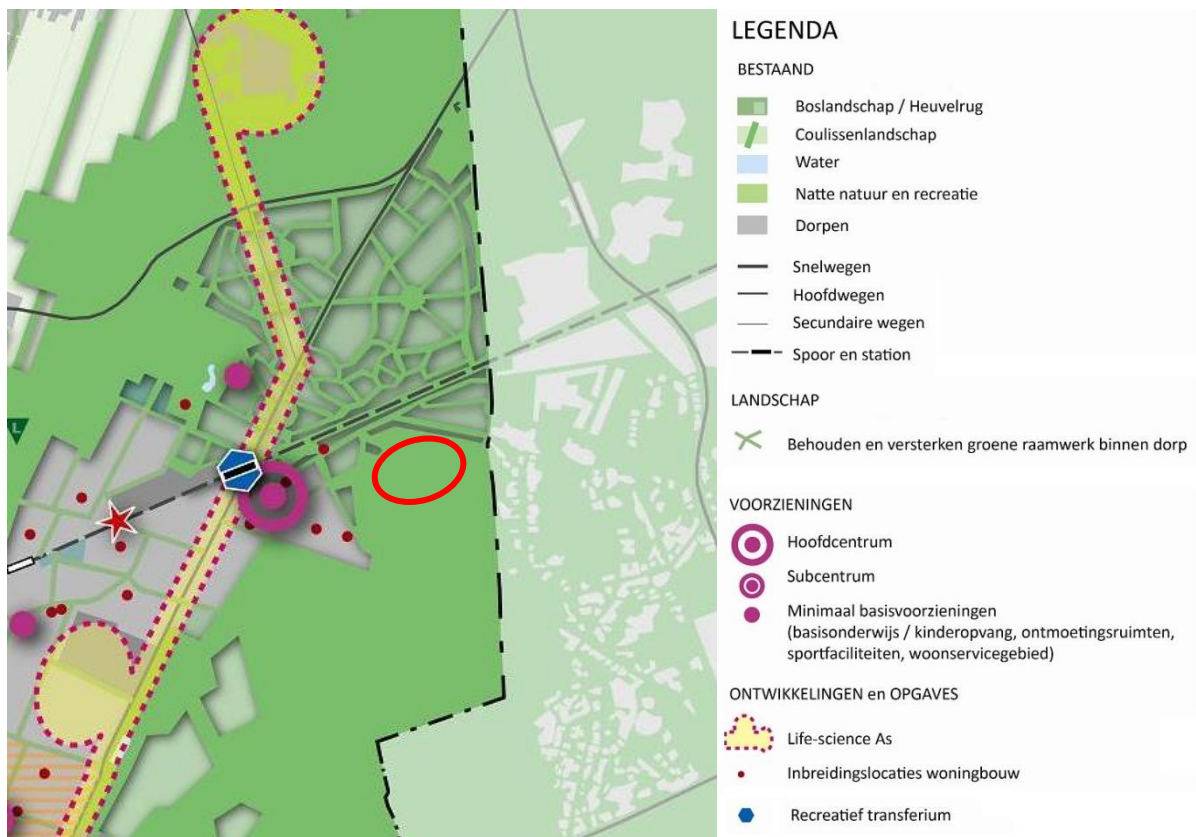
In paragraaf 4.2 is nader ingegaan op de effecten van de voorgestane ontwikkeling op de natuur en de ecologische hoofdstructuur. Er is geen sprake van significante aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN als gevolg van de voorgenomen verruiming. Het project past daarmee in het provinciaal natuurbeleid.

3.2 Gemeente De Bilt

3.2.1 Structuurvisie Gemeente De Bilt 2030

Op 29 maart 2012 is de gemeentelijke structuurvisie door de raad vastgesteld. Het bestemmingsplan is een doorvertaling van Het Bilts Manifest. De belangrijkste opgave is om diversiteit van verschillende karakteristieke landschappen en cultuurhistorische elementen te behouden en waar mogelijk te versterken. Om te behouden is verandering noodzakelijk.

De projectlocatie ligt in de rand van de bebouwing op de overgang naar het boslandschap van de Utrechtse Heuvelrug. In de nabijheid is het hoofdcentrum van De Bilt en het station Bilthoven gelegen. De centrale ligging van De Bilt in de noordelijke Randstad met veel groen en fraaie landschappen leiden als het ware van nature naar een spilfunctie in de recreatie. Dit vraagt om aantrekkelijke fiets- en wandelroutes, rustpunten en verblijfsmogelijkheden en het verder toegankelijk maken van de historische landschappen. De voorgenomen ontwikkeling draagt bij aan een kwaliteitsverbetering van het bestaande aanbod aan verblijfsrecreatie dicht bij het hoofdcentrum met voorzieningen.



Afbeelding 5: Structuurvisie Gemeente De Bilt 2030 (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

3.3 Conclusie beleidskader

De voorgenomen ontwikkeling is getoetst aan de belangrijkste beleidsuitgangspunten van provincie en gemeente op het gebied van ruimtelijke ordening. Het project sluit aan bij het doel om de recreatieve functies in het gebied te behouden en versterken. Effecten van de ontwikkeling op onder andere natuur en landschap, cultuurhistorie en grondwater zijn onderzocht. Zie hiervoor hoofdstuk 4. Hieruit is naar voren gekomen dat de voorgenomen ontwikkeling in te passen is in de gestelde doelen en beleidskaders.

4 Milieu- en omgevingseffecten

4.1 Landschap en cultuurhistorie

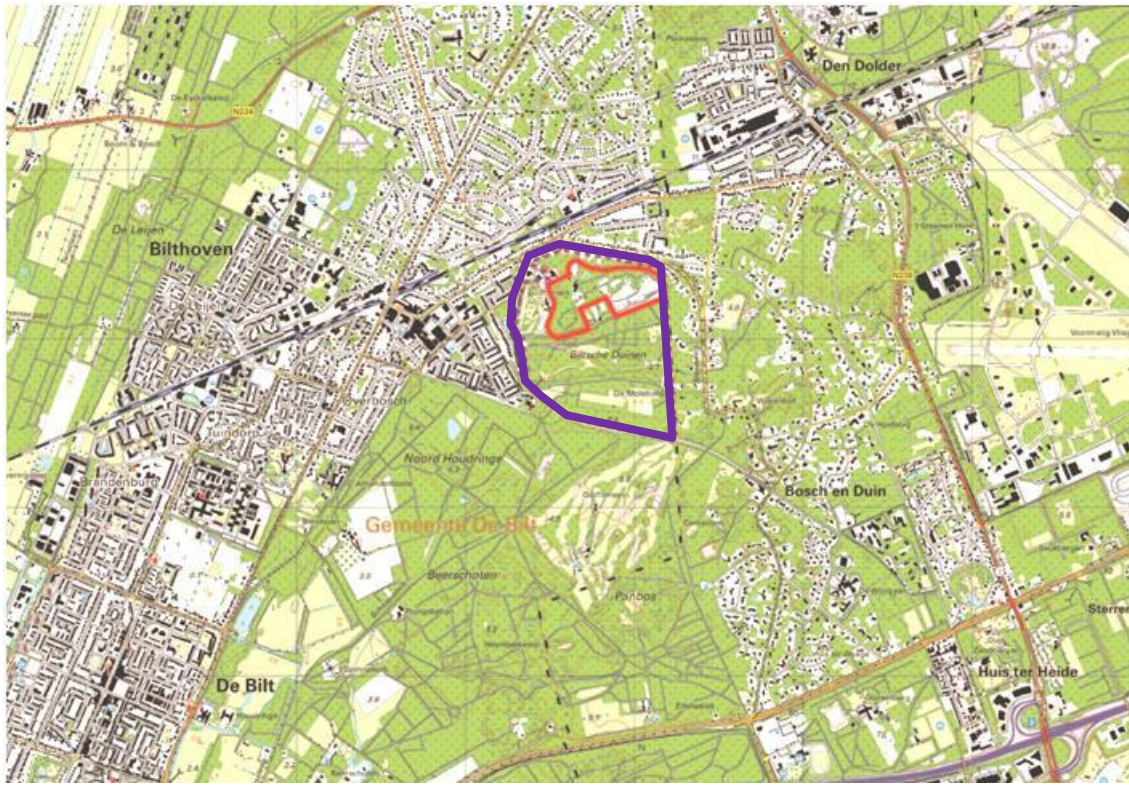
4.1.1 Kader van het onderzoek

Vanaf 1 januari 2012 is in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) vastgelegd dat gemeenten bij het maken van een bestemmingsplan rekening moeten houden met cultuurhistorische waarden. Als gevolg hiervan is het van belang dat voorafgaand aan het maken van een bestemmingsplan de aanwezige cultuurhistorische waarden bekend zijn. Daarnaast is het in Bro vastgelegd dat in de toelichting van een bestemmingsplan moet worden beschreven hoe met de aanwezige cultuurhistorische waarden en de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten en de bescherming daarvan wordt omgegaan.

Het Bospark Bilthoven is gelegen in het gemeentelijk landschapsmonument 'De Biltse Duinen'. Een gebied met cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Voor het bepalen van de cultuurhistorische kaders verrichten we een studie naar de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het Bospark Bilthoven. Hierbij is eerst gekeken naar het plangebied in de context van 'De Biltse Duinen' als geheel om vervolgens in te zoomen op het plangebied. De studie bestaat uit een bronnenonderzoek en veldonderzoek. Hiervoor benutten we onder andere de eerder uitgevoerde landschapsanalyse (Landschappelijke waarden Biltse Duinen, Grontmij 2011). De waarden beoordelen we op basis van de criteria 'uniciteit', 'oorspronkelijkheid' (gaafheid), 'herkenbaarheid' en 'kwetsbaarheid'.

4.1.2 Landschappelijke context

Bospark Bilthoven is gelegen in de gemeente De Bilt en vormt een onderdeel van het gemeentelijk landschapsmonument Biltse Duinen. De Biltse Duinen is een onderdeel van een groter boslandschap met daarin de landgoederen Houddinge en Beerschoten. Het bosgebied ligt ingeklemd tussen het stedelijke gebied van De Bilt, Bilthoven, Bosch en Duin en Zeist. Het bosgebied bestaat overwegend uit naaldhout. Daarnaast komt loofhout voor, met name in en rondom de landgoederen. Het boslandschap is ruimtelijk zeer dicht en kent plaatselijk kleine open ruimtes met heide, stuifduinen en vennen. In het gebied, mede op de landgoederen, liggen stukken open landbouwgrond tussen de bosgebieden.



Afbeelding 6: Bospark Bilthoven (rood) en landschapsmonument Biltse Duinen (paars)

4.1.3 Historie Biltse Duinen

Ontstaansgeschiedenis

Het gebied de Biltse Duinen is gelegen op de noordwestelijke flank van de Utrechtse heuvelrug op een overgangszone van de laaggelegen rivierkleigronden en de hoger gelegen zandgronden (dekzandruggen) van de stuwwal. Al vroeg in de geschiedenis heeft de mens grote invloed gehad op de bodemvorming. De boeren uit De Bilt dreven hun schapen over de schaapsdrift naar de 'woeste gronden' zoals de Biltse Duinen. Als de begrazingsdruk te hoog of het plaggen te intensief was, dan ontstonden stuifzanden.

Doordat het zandlandschap was blootgesteld aan het weer en onder invloed van de zuidwesten wind werd het zand in noordoostelijke richting gestoven. Hierdoor ontstond in het brongebied een uitgestoven terrein en op de delen waar het zand werd vast gehouden (door beplanting) de reliëfrijke stuifduinen. Deze stuifduinen bestaan uit erg arm, fijn en kalkloos zand waarop de meeste planten moeilijk groeien. Door het intensieve gebruik van deze gronden en door verdere verstuiving werden de stuifzandgebieden alsmaar groter.

Stuifzandlandschappen

Stuifzandlandschappen zijn landschappen die ontstaan zijn door grootschalige verstuiving van dekzandlandschappen. Het merendeel van de Nederlandse stuifzandlandschappen is ontstaan in de Middeleeuwen als gevolg van overexploitatie, in eerste instantie door houtkap, waardoor grootschalige heidelandschappen ontstonden. Deze heidevelden werden vervolgens door beweiding met schapen, afbranden en het plaggen van de heide voor het potstalsysteem zodanig verarmd dat verstuiving kon optreden. Door toename van de openheid van het landschap nam de windwerking toe en hiermee de schaal van de

verstuivingen. Begin van de twintigste eeuw nam dit zodanige vormen aan dat dorpen dreigden onder te stuiven. In de 19e eeuw is er gestart met de grootschalige aanplant van dennen om de verstuivingen te beteugelen. Dit heeft geleid tot een sterke afname van het areaal van actieve stuifzanden in Nederland van circa 80.000 ha midden 19e eeuw tot nog geen 1.500 hectare nu.

Stuifzandlandschappen komen in de Atlantische klimaatzone vrijwel alleen in Nederland voor en hebben dus een grote uniciteitswaarde. De grotere stuifzandlandschappen in Nederland zijn de Kootwijkerzand (700ha), Harskampse zand (200ha), de Loonse en Drunense Duinen (225ha), Beekhuizerzand (200ha) en Aekelse Zand (100ha).

Stuifzandlandschappen bestaan uit reliëfrijk terrein met opgestoven duinen, ruggen en uitgestoven laagtes. Het bodemprofiel is weinig ontwikkeld en bestaat uit duinvaaggronden.

Ontwikkelingen vanaf 1900

Om het verstuiven te stoppen werd rond 1900 gestart met de grootschalige aanplant van grove den. Deze boomsoort was in staat om te groeien onder arme omstandigheden en zorgde er tevens voor dat het zand werd vastgelegd. Op de historische kaart uit 1850 (zie Afbeelding 7) zijn drie stuifzandeenheden in de omgeving van De Bilt te onderscheiden, welke bestaan uit een pan (uitgestoven laagte), duinen (opgestoven heuvels) en de stuifzandvlaktes.



Afbeelding 7: Historische kaart 1850 met drie herkenbare stuifzandeenheden (rood = Bospark Bilthoven)

De markantste stuifzandeenheid wordt gevormd door de meest noordelijke "Pan" met de bijbehorende Biltse Duinen. Op de historische kaart van 1850 (Afbeelding 7) is dit gebied duidelijk te herkennen. Deze laagte is uitgestoven tot dat het grondwater werd bereikt. De natte plek die ontstond in het zandgrondgebied vormde vaak mogelijkheden voor landbouw.

Kenmerkend voor het landschap van de Biltse Duinen is de aanwezigheid van stuifzandvlakten en opgestoven hoogten (stuifduinen en stuifwallen). Deze elementen, die de hoofdstructuur van het gebied bepalen, zijn door de overheersende windrichting (zuid)west – (noord)oostelijk gericht. Ook de brede hoofdpaden lopen in deze richting. Op deze wijze konden de hoogtelijnen in het gebied worden gevolgd.



Afbeelding 8: Historische kaart 1850
(rood = Bospark Biltse Duinen)



afbeelding 9: Historische kaart 1910
(rood = Bospark Biltse Duinen)

Op de kaart van 1910 (afbeelding 9) is ook goed te zien dat grote delen van de woeste gronden (stuifzand) zijn begroeid met naaldbos. Het open gebied (stuifzandvlakte) aan de noordkant is nog als landschappelijke eenheid te herkennen. Op de overgang van de woeste gronden naar de stuifzandvlakte is een stuifwal te herkennen welke nog steeds in het landschap herkenbaar aanwezig is.

Bospark Bilthoven is gelegen op de overgang van opgestoven hoogtes aan de zuidkant en een stuifzandvlakte aan de noordkant. De opgestoven hoogtes (stuifduinen en stuifwal) en een relict van de stuifzandvlakte zijn nog te herkennen in het gebied (in de volgende paragraaf is de huidige situatie beschreven).

Huidige situatie Biltse Duinen

In het voormalige stuifzandgebied van de Biltse Duinen zijn nog slechts enkele open zandplekken aanwezig. Overige delen zijn bebost, hoofdzakelijk bestaande uit grove den. In het gebied zijn diverse functies gelegen waaronder een camping, tennisbanen en een Golf- en Countryclub. De open zandplekken worden open gehouden door intensieve recreatie, het gebied is een geliefd stedelijk uitloopgebied voor de omringde plaatsen. Er is geen sprake meer van actieve zandverstuiving door de ligging en schaal van de zandplekken. In de Biltse duinen liggen enkele recreatieve routes die voornamelijk de richting van het landschap in west - oost richting volgen in de vorm van een wandelgebied (Afbeelding 10). Deze richting van de paden is ook terug te vinden in het Bospark Bilthoven.



Afbeelding 10: Huidige situatie Biltse Duinen (rechts met richting hoofdpaden en open ruimtes)

Het terrein binnen het begrensde gebied van de Biltse Duinen bestaat uit meer of minder open bos met lokaal een aantal voormalige zandverstuivingen.

4.1.4 Bospark Bilthoven

Cultuurhistorische en landschappelijke waarden

In deze paragraaf wordt ingegaan op de cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het campingterrein Bospark Bilthoven. Deze waarden zijn beoordeeld aan de hand van de in landschapsstudies gangbare criteria *uniciteit*, *oorspronkelijkheid* (gaafheid) en *herkenbaarheid*. Daarnaast worden de landschappelijke waarden beoordeeld op *kwetsbaarheid*.

Uniciteit en oorspronkelijkheid

In het verleden hebben er op het terrein van de camping diverse ruimtelijke ontwikkelingen plaatsgevonden. Vanaf 1933 hebben, met de komst van het naturbad veel ontwikkelingen op het terrein plaatsgevonden. De aanleg van wegen, verplaatsingen van wegen, de bouw (en sloop) van gebouwen e.d. hebben ertoe bijgedragen dat de toplaag van bodem op veel locaties niet meer oorspronkelijk is.



Afbeelding 11: Veranderingen van het Bospark en omgeving (kaart 1933 – 1994)

Uit het historisch onderzoek (zie **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.**, Grontmij, 2011) blijkt dat het reliëf van het terrein van de camping niet op grote schaal is aangetast door bijvoorbeeld uitvlakking van reliëfrijke terreinen. In de gevonden documentatie wordt bij verhuurcontracten

en herinrichtingsplannen het reliëf als belangrijk kenmerk beschreven welke niet aangetast mag worden. De voormalige stuifduinen zijn als reliëf nog steeds op een aantal plaatsen (zuidrand en centrale deel van camping) op het terrein aanwezig. Lokaal is het reliëf van de stuifduinen aan de zuidoostgrens van het terrein op een aantal plaatsen vergraven door het plaatsen van huisjes.

Huidige situatie

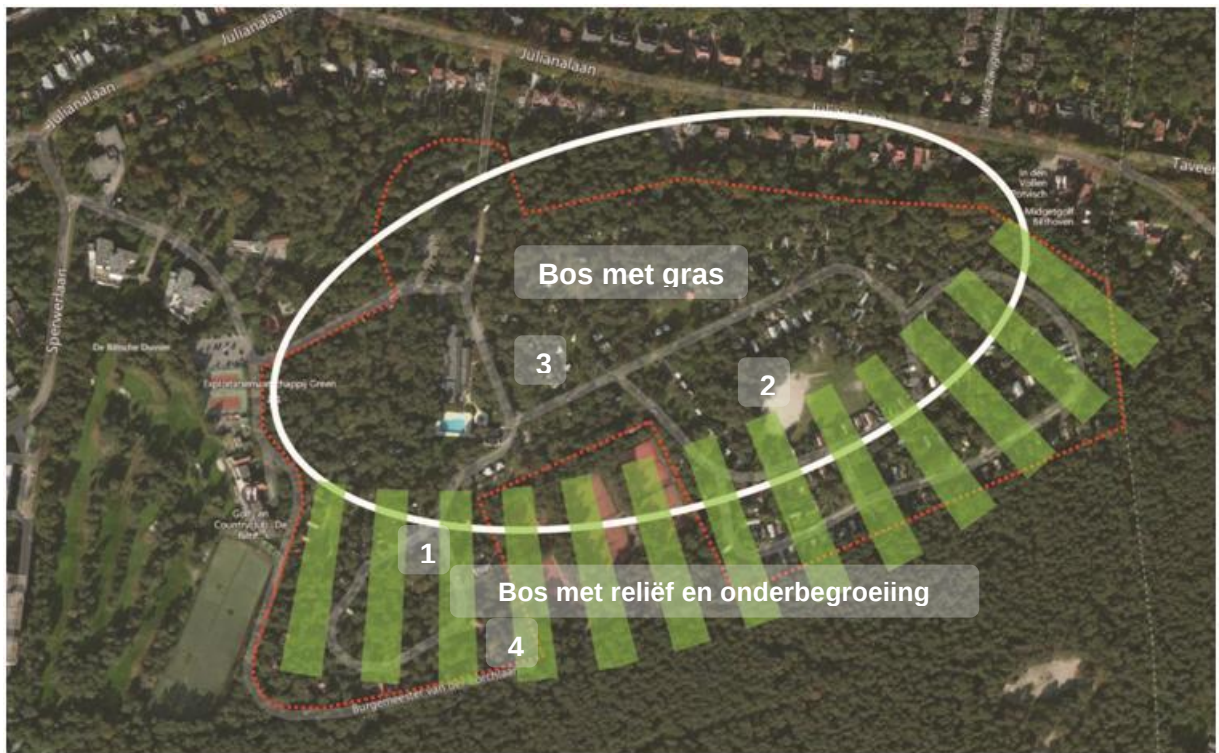
Het vakantiepark bestaat uit een gedeelte met diverse soorten vakantiehuisjes, diverse voorzieningen (horeca, toiletgebouwen, speelgelegenheden, receptie) en een groot kampeerterrein. De grote voorzieningen zijn geclusterd bij de entree van het vakantiepark en de kleinere voorzieningen in de vorm van toiletgebouwen staan verspreid over het terrein. Het gehele terrein is gelegen in een bosrijke omgeving. Landschappelijk gezien zijn op het terrein in hoofdlijnen twee gebieden (Afbeelding 12) te onderscheiden:

- *Bos met reliëf en onderbegroeiing*

Het zuidoostelijk deel bestaat uit reliëfrijke delen (stuifwallen met een maximale hoogte van 2 meter) en bomen met voornamelijk inheemse onderbegroeiing. Deze reliëfrijke delen zijn nog herkenbare elementen van het voormalige stuifzandgebied. Het bos op het vakantiepark sluit aan op het aanliggende bos, een harde scheiding, met uitzondering van een hekwerk is hier niet aanwezig. Vakantiehuisjes liggen verspreid tussen de bomen en volgen het reliëf van het maaiveld. Door een clustering van huisjes en door de diversiteit van de uitstraling van de huisjes (met eigen tuintjes) ontstaat een afwisselend beeld, met name langs de zuidoostelijke rand van het park waar de huisjes met vaste eigenaren staan.

- *Bos met gras*

Het centrale en noordelijke deel bestaan hoofdzakelijk uit bomen in gras. Hier is ook het kampeerterrein gelegen. In het noordoostelijk deel ligt een grote zandvlakte "Het Duin" met diverse speelobjecten en een heuvel (circa 5.00 meter hoog) omringd door bomen. De zandvlakte is samen met de heuvel nog een relict van de stuifzandvlakte. Het geheel van bomen in gras geeft een overzichtelijk beeld waardoor het terrein ruim oogt. Door het grotendeels ontbreken van tuintjes bij de huisjes staan deze als elementen in het groen.



Afbeelding 12: In hoofdlijnen twee gebieden te onderscheiden (nummers refereren naar de foto's hieronder)

Herkenbaarheid en kwaliteiten

Het Bospark is door het vlakke terrein, de aanwezigheid van veel bomen (o.a. grove dennen) en de aanwezigheid van veel vaste huisjes en opstallen niet herkenbaar als typisch (voormalig) stuifzandgebied. De verhoging in het terrein met name aan de zuidoost grens (stuifwal) en centraal op het terrein en de grote open zanderige plek "Het Duin" zijn nog elementen welke refereren naar een stuifzandgebied. De ligging van de padenstructuur op het terrein (west-oost richting) verwijzen de naar de overheersende windrichting (Afbeelding 10).



Foto 1. reliëf zuidelijk deel (voormalige stuifwallen)



Foto 2. grote zandvlakte centraal gelegen



Foto 3. kampeerterrein met bomen en gras



Foto 4. vakantiehuisjes met een eigen tuin

Landschappelijk kwaliteiten van het Bospark Bilthoven

De landschappelijke- en cultuurhistorische kwaliteiten (Afbeelding 13) van het Bospark bestaan uit:

- Een bosrijke omgeving met een afwisseling van grove den en lokaal loofbomen (zoete kers, berk), welke verwijzen naar de geschiedenis van het stuifzandgebied.
- Aanwezigheid van de stuifwallen als een reliëf in het landschap zijn nog herkenbaar aanwezig (centraal en langs de zuidoost grens).
- Grote zanderige plek “Het Duin” omringd met bomen (open ruimte in het bos), verwijzing naar een voormalig stuifzandgebied.
- Variatie van open (bomen en gras) de dichte delen (reliëf met bomen en deels onderbegroeiing) op het terrein.
- West – oost oriëntatie van de padenstructuren op het terrein verwijzing naar de hoogtelijnen in het gebied (ook nog herkenbaar aanwezig op de Biltse Duinen).



Afbeelding 13: Overzicht landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten

4.1.5 Beleid

Gemeentelijk beleid: Landschapsmonument De Biltse Duinen

Op 9 januari 2013 is het gebied De Biltse Duinen aangewezen als Gemeentelijk Landschapsmonument in het kader van gemeentelijke Monumentenverordening. Op 19 december 2013 werd het bestemmingsplan voor dit gebied vastgesteld. In het bestemmingsplan zijn de bepalingen van het landschapsmonument opgenomen, zoals behoud van de huidige paden en wegen en geen afrasteringen, de zandverstuivingen en het bosgebied moeten behouden blijven.



Afbeelding 14: Landschappelijke indeling Landschapsmonument De Biltse Duinen

Op hoofdlijnen zijn voor het landschapsmonument De Biltse Duinen drie gebieden te onderscheiden; De Pan, Stuifduinen en het stuifzandgebied (figuur 10). Het Bospark is gelegen in deelgebied "oorspronkelijk Stuifzandgebied".

Het algemene beleid is gericht op het behoud van de bestaande en versterken van cultuurhistorische en landschappelijke waarden en het vergroten van de toegankelijkheid van het gebied.

Specifiek voor het deelgebied “oorspronkelijk Stuifzandgebied” betekent dit:

- Geen aanplant van bomen en struiken en het onevenredig aantasten van de oorspronkelijke structuur door bijvoorbeeld afgraven van stuifwal, stuifzand en herkenbare stuifduinen.

4.1.6 Analyse en toetsing van de mogelijke effecten

Door gewenste bestemmingsverruiming gaat de oppervlakte van de permanente vakantiewoningen op het Bospark mogelijk toenemen. Dit heeft als gevolg dat de verharding zal toenemen van 15.750 m² naar maximaal 17.000 m² excl. uitbreiding van bijgebouwen. Gezien de totale oppervlakte van de camping van circa 19 ha, betreft het een toename van 0,6%. De uitbreiding betreft het vergroten van de bestaande kavels. Om deze verruiming te kunnen realiseren zullen op de betreffende bestaande kavels mogelijk een aantal bomen gekapt worden en een deel van de vegetatie worden verwijderd.

Omdat de verruiming alleen plaatsvindt op de bestaande bebouwde standplaatsen is er geen aantasting te verwachten van de centraal gelegen zandvlakte “Het Duin”. Ook de ligging van de paden zal door de verruiming niet worden aangetast. De voorgenomen uitbereiding zal met in achtneming van de bestaande waarden geen effect hebben op de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Biltse Duinen.

4.1.7 Conclusie

Uit de voorgaande analyse blijkt dat op het Bospark Bilthoven ondanks de vele ontwikkelingen in de afgelopen eeuw nog enkele elementen van het stuifzandlandschap bevat. Dit betreft de aanwezigheid van grove dennen om de zandverstuiving tegen te gaan, reliëfrijke delen (stuifwal), hoofdorïentatie van de padenstructuur en de aanwezigheid van de zanderige locatie “Het Duin” centraal op het Bospark.

Het gebied is in het geheel echter door de vlakke bodem, het ontbreken van een natuurlijke stuifzandbegroeiing, de aanwezige bomen en opstallen op het terrein niet meer herkenbaar als een (voormalig) stuifzandgebied.

Vanuit het gemeentelijk landschapsmonument is aangegeven dat de bestaande waarden behouden dienen te worden. De basis kwaliteit van het terrein, zoals beschreven onder landschappelijke kwaliteiten, dient daarom bij de toekomstige ontwikkeling uitgangspunt te zijn.

4.2 **Natuur**

4.2.1 Kader van het onderzoek

De ecologische onderbouwing bestaat uit de bepaling van de aanwezige ecologische waarden en potenties in het plangebied en een scan van de mogelijke effecten in het kader van de wet- en regelgeving met betrekking tot natuur. Bij de scan van de wet- en regelgeving (voor toetsingskader zie bijlage 3) zijn volgende aspecten beoordeeld: geschiktheid van het plangebied voor soorten en de ligging en de ecologische relatie met gebieden beschermd in Wet natuurbescherming en het provinciaal natuurbeleid (Natuurnetwerk Nederland). Vervolgens worden de mogelijke effecten van het realiseren van de gewenste bestemmingsverruiming op beschermde natuurwaarden getoetst. Tot slot wordt een doorkijk gegeven naar mogelijke vervolgstappen in het kader van de wet- en regelgeving voor natuur.

4.2.2 Natuurwaarden en potenties

De natuurwaarden en -potenties van het plangebied zijn beoordeeld op basis van een veldbezoek uitgevoerd door een ecooloog van Grontmij op 6 mei 2015 en een bureauonderzoek (diverse soortenatlassen, websites zoals telmee.nl, waarneming.nl en de website van de Provincie Utrecht). In mei 2017 is een aanvullend bureauonderzoek gedaan naar aanleiding van de wetswijziging per 1 januari 2017 (in werking treding Wet natuurbescherming). De resultaten hiervan zijn verwerkt in deze paragraaf, de aanvulling is opgenomen in bijlage 4.

Biltse Duinen

Het plangebied camping Bospark Bilthoven bevindt zich in De Biltse Duinen, een bosgebied met stuifzandrelieken en open gebieden zoals paardenweide. Het bosgebied bestaat overwegend uit aangeplant naaldbout. Daarnaast komt loofhout voor. Aan faunasoorten kunnen vooral diverse vogels (zoals spechten, roofvogels) en zoogdieren (zoals ree, vos) in dit bosrijke gebied voorkomen. In de bredere omgeving komen ondere das, zandhagedis en levendbarende hagedis voor. De aanwezige stuifzandrelieken zijn van geringe oppervlakte. Actieve zandverstuiving ontbreekt daardoor nagenoeg. Flora en fauna kenmerkend voor goed ontwikkelde stuifzandgebieden is beperkt aanwezig.

Bospark Bilthoven

Het vakantiepark bestaat deels uit verharde kavels met diverse permanente vakantiehuisjes (chalets, caravans) en seizoencampingplaatsen. Het gehele terrein is begrensd door een hekwerk. Het plangebied bestaat uit een open boombegroeiing met daaronder een korte grasvegetatie. De boombegroeiing bestaat uit naaldbomen (vooral grove dennen) en lokaal uit loofbomen met een onderbegroeiing van zoete kers, berk en vogelkers. De grasvegetatie is kruidenarm. Lokaal is ook kruidenrijke, voedselrijke vegetatie aanwezig (foto 5). Bij veel van de vakantiehuisjes zijn tuintjes met diverse bloeiende planten aanwezig.

In het centrale deel van het vakantiepark bevindt zich een open zandgebiedje: een zandheuvel "Het Duin". Dit gebiedje wordt door recreanten als voetbalveld en speelplek gebruikt. Op "Het Duin" ter hoogte van de overgang van begroeid naar onbegroeid zand is op sommige plekken een smalle rand van buntgras en soortenarme mosvegetatie aanwezig (foto 6). Behalve het buntgras zijn op "Het Duin" de voor stuifzandgebieden kenmerkende plantensoorten vrijwel niet aanwezig. Hierdoor is "Het Duin" van relatief lage ecologische kwaliteit.

In het bos buiten het vakantiepark zijn onder andere sperwer en holtes van de grote bonte specht waargenomen. In het plangebied zijn veel vogelhuisjes aanwezig die door diverse kleine vogelsoorten zoals pimpelmees, koolmees en boomklever gebruikt kunnen worden. In het plangebied zijn diverse vogelsoorten waargenomen: boomklever, boomkruiper, houtduif, koolmees, zwartkop, roodborst, heggemus, vink, gaai, tijtjaf, fitis, pimpelmees, zwartmees, bont vliegervanger. Verder zijn ook braakballen van de (vermoedelijk) ransuil en een voor roofvogels geschikt nest aangetroffen. Het plangebied biedt een geschikt biotoop voor deze en andere in een bosrijk gebied te verwachten vogelsoorten. Het plangebied is mogelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Op het terrein zijn in de bomen geen holtes aangetroffen die kunnen dienen als verblijfplaats voor vleermuizen. Op het vakantiepark kunnen zoogdierensoorten zoals konijn, diverse muizensoorten en eekhoorn voorkomen en in beperkte mate amfibieën, zoals bruine kikker (landbiotoop).



Foto 5: voedselrijkere locaties



Foto 6: lokaal buntgras en mossen aanwezig op "Het Duin"

4.2.3 Beschermde natuurwaarden

Beschermde soorten Wet natuurbescherming

In de onderstaande tabel zijn de in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde natuurwaarden weergegeven die in het plangebied kunnen voorkomen. Andere in kader van de Wet natuurbescherming beschermde natuurwaarden worden in het plangebied niet verwacht, gezien het ontbreken van voor deze soorten geschikte habitat (zoals geschikte waterelementen, structuurrijk bos, heide, etc.) en/of bekende verspreidingsrange.

Tabel 2: Actuele en potentiële natuurwaarden beschermd in het kader van Wet natuurbescherming in het plangebied

Soortengroep	Soorten Habitatrichtlijn	'Andere soorten'*	Soorten
Zoogdieren	ja	ja	Bijv. konijn, diverse muizensoorten ('Andere soorten' met vrijstelling) Eekhoorn (nesten) ('Andere soorten', zonder vrijstelling) Vleermuizen (soorten Habitatrichtlijn)
Vaatplanten	geen	geen	
Amfibieën en reptielen	geen	ja	Bijv. bruine kikker
Vissen	n.v.t.	geen	
Ongewervelde	geen	geen	
Vogels	n.v.t.	n.v.t.	Soorten met een jaarrond beschermde nestplaats (zoals roofvogels)
Vogels	n.v.t.	n.v.t.	Soorten met niet-jaarrond beschermde nesten (zoals roodborst, heggemus)

*'Andere soorten' betreft soorten die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming maar niet behoren tot de Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten.

Beschermde gebieden Wet natuurbescherming

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een gebied welke beschermd is in het kader van de Wet natuurbescherming. De dichtstbij het plangebied gelegen in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde gebieden, bevinden zich meer dan 8 km ten noordwesten en meer dan 17 km ten zuidoosten van het plangebied. Het betreft de Natura 2000-gebieden Oostelijke Vechtplassen en Kolland & Overlangbroek. Voor de ligging van het plangebied ten opzichte van de Oostelijke Vechtplassen zie Afbeelding 15.

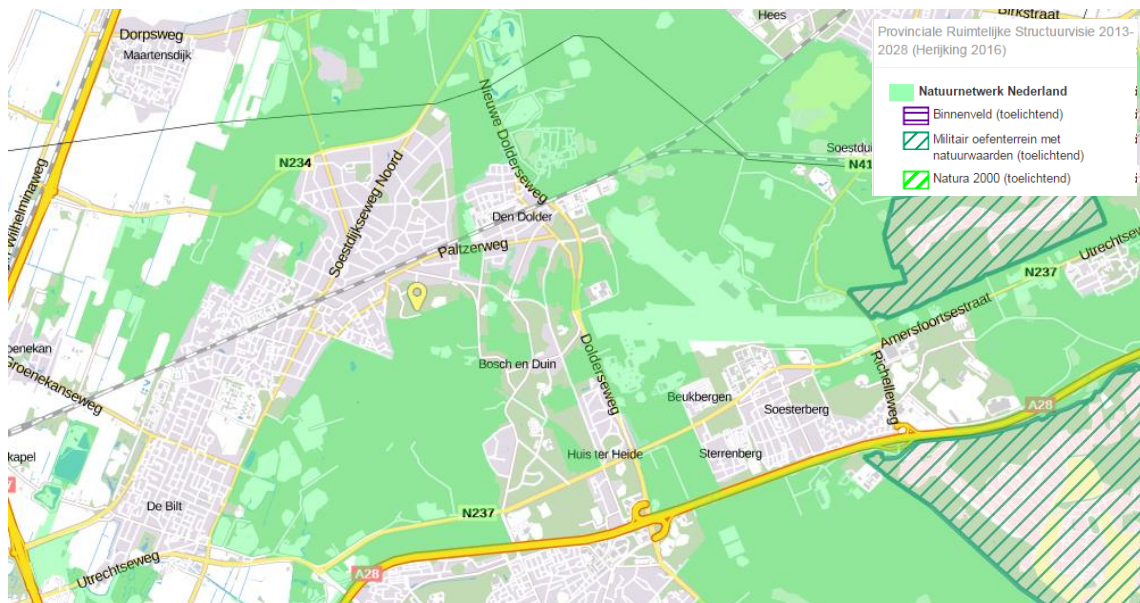


Afbeelding 15: Ligging van het plangebied (📍) ten opzichte van Natura 2000-gebied Oostelijke Vechtplassen. Bron: website provincie Utrecht (mei 2017)

Provinciaal natuurbeleid

De ligging van het plangebied ten opzichte van de Natuurnetwerk Nederland (NNN) en gebieden met natuurwaarden buiten NNN is in Afbeelding 16 weergegeven. Het plangebied grenst ten zuiden aan de Ecologische Hoofdstructuur (NNN). Een klein onderdeel van het plangebied valt ook binnen de NNN. Het betreft een strook van ca. 50-100 m breed langs de zuidelijke grens van de zuidoostelijke deel van het vakantiepark (Afbeelding 17). Deze strook bestaat volgens het natuurbeheerplan (bron: website provincie Utrecht, mei 2015) uit natuurbeheertype 15.02 Dennen-, eiken en beukenbos en natuurbeheertype 16.01 Droog bos met productie (afbeelding 18). In deze strook zijn permanente vakantiehuisjes aanwezig en relatief veel verharding. Natuurwaarden zijn beperkt tot enkele bomen (voornamelijk grove dennen) met beperkte ondergroei (foto 7 en 8). Hierdoor is dit onderdeel van de NNN dat binnen plangebied ligt van relatief lage ecologische kwaliteit.

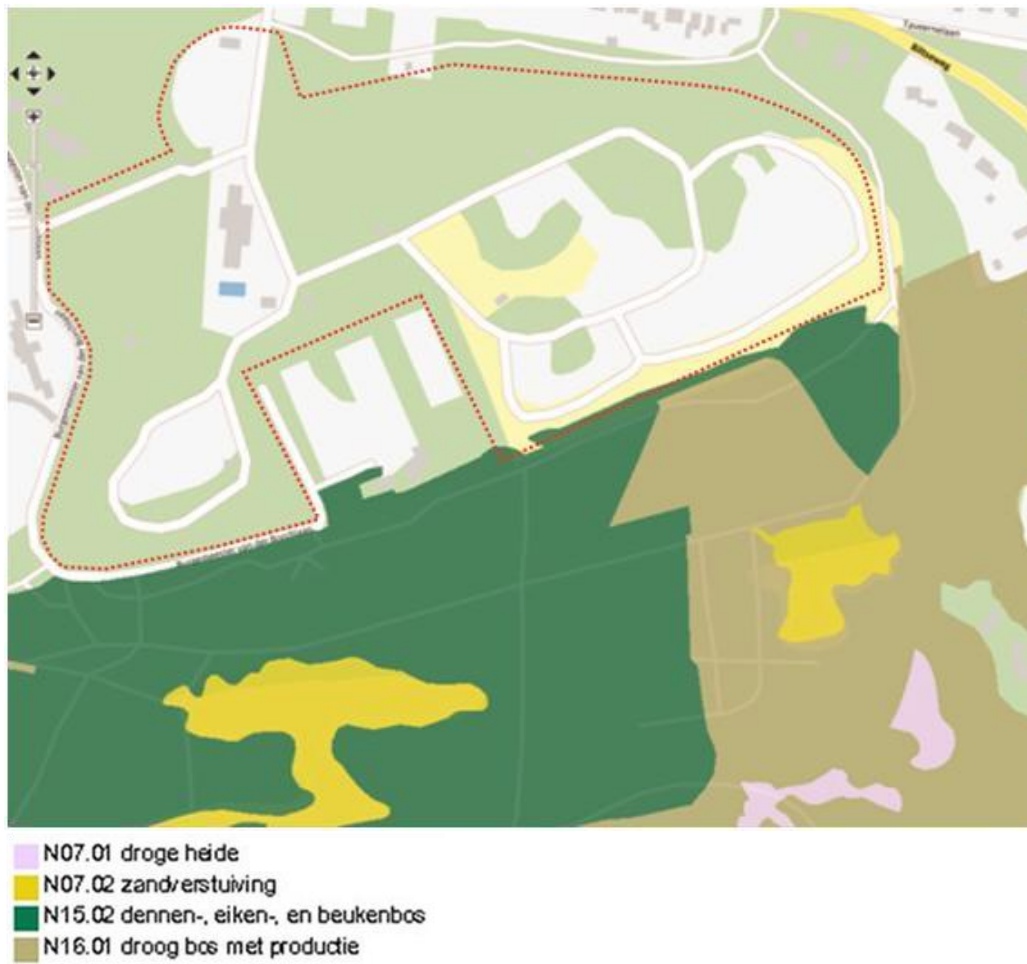
Het plangebied maakt geen onderdeel uit van een gebied met natuurwaarden buiten de NNN. Volgens kaarten met informatie over natuurkwaliteit in de provincie Utrecht: (website provincie Utrecht, mei 2015) maakt het plangebied ook geen onderdeel uit van gebieden met Toplocaties flora en fauna, Bedreigde natuur (Rode en Oranje Lijstsoorten), Biodiversiteit (toplocaties), Biotopen (ecologische kwaliteit van percelen, lijnvormige elementen, etc).



Afbeelding 16: Ligging plangebied (📍) ten opzichte van de NNN en gebieden met natuurwaarden buiten de NNN. Bron: website provincie Utrecht (mei 2017)



Afbeelding 17: Ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van de NNN. Bron: website provincie Utrecht (mei 2017)



Afbeelding 18: Natuurbeheertypen binnen het plangebied (rode cirkel)



Foto 7 & 8: onderdeel van de binnen het vakantiepark gelegen strook van de NNN.

4.2.4 Analyse en toetsing van de mogelijke effecten

Door de gewenste bestemmingsverruiming gaat de oppervlakte van de permanente vakantiewoningen op het vakantiepark mogelijk toenemen. Dit heeft als gevolg dat de verharding kan toenemen van 15.750 m² naar maximaal 17.000 m². Gezien de totale oppervlakte van het vakantiepark van circa 19 ha, betreft het een toename van 0,6%. De uitbreiding betreft het vergroten van de bestaande kavels. Om deze verruiming te kunnen realiseren zullen op de betreffende bestaande kavels mogelijk een aantal bomen gekapt worden en een deel van de struik- en kruidvegetatie worden verwijderd.

Als gevolg van de gewenste verruiming kan het leefgebied van enkele mogelijk op het vakantiepark aanwezige, algemeen voorkomende soorten (zoals vogels, enkele zoogdiersoorten) in beperkte mate aangetast worden. De voorgenomen activiteiten zijn echter heel kleinschalig en de effecten op deze natuurwaarden zullen derhalve zeer beperkt zijn. Daarbij is de huidige kwaliteit van het (potentiële) leefgebied beperkt. Omdat de effecten zeer beperkt zullen zijn en het vakantiepark maar een klein onderdeel van het gebied de Biltse Duinen beslaat, zullen de effecten op de natuurwaarden in het gebied de Biltse Duinen ook zeer beperkt zijn. Daarbij is er voldoende alternatief leefgebied in de omgeving met een grotere geschiktheid.

Beschermde soorten Wet natuurbescherming

'Andere soorten' (met een vrijstelling)

'Andere soorten' zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland. Als gevolg van de verruiming kan een deel van het leefgebied van zoogdierensoorten (zoals konijn, diverse muizensoorten) en amfibieënsoorten (zoals bruine kikker) verdwijnen (Andere soorten, Wnb). Aangezien het een heel geringe oppervlakte betreft, zullen deze effecten heel beperkt zijn. Tevens betreft het algemeen voorkomende soorten. De gunstige staat van instandhouding van deze soorten zal daarom niet aangetast worden als gevolg van de verruiming.

Ten aanzien van algemeen beschermde soorten die onder de categorie 'Andere soorten' vallen, zoals het konijn en diverse muizensoorten, geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wnb is voor deze soorten niet noodzakelijk. Wel geldt de zorgplicht voor deze soort(en) in de realisatiefase.

'Andere soorten' (zonder vrijstelling) en Soorten Habitatrichtlijn

Wanneer in het kader van de verruiming bomen worden gekapt, kunnen nesten van eekhoorn aangetast worden (overtreding van de verbodsbepalingen, artikel 3.10, lid 1, onderdeel b). De aanwezigheid van de eekhoornnesten in de te kappen bomen moet daarom nader onderzocht worden voordat eventuele kap kan plaatsvinden. Wanneer uit dit onderzoek blijkt dat zich in deze bomen eekhoornnesten bevinden heeft het in eerste instantie de voorkeur de bomen te sparen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan zal voor de kap van de betreffende bomen een ontheffing op grond van de Wnb voor de eekhoorn noodzakelijk zijn. Een dergelijke ontheffing is naar verwachting verleenbaar, omdat de gunstige staat van instandhouding van deze soort niet in gevaar komt als gevolg van de kap van de bomen (de eekhoorn is hier een algemeen voorkomende soort). Wanneer de kap van de betreffende bomen conform een goedgekeurde gedragscode wordt uitgevoerd, geldt er vrijstelling van de verbodsbepalingen uit Wnb en is de ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk.

Het plangebied is mogelijk geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Het incidenteel kappen van bomen zal niet leiden tot een effect op het foerageergebied en daarmee op de verblijfplaatsen van vleermuizen. In dat geval blijft er voldoende alternatief leefgebied aanwezig. Door de gewenste bestemmingsverruiming om grotere chalets toe te staan zal er geen sprake zijn van een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van deze soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wnb is voor deze soorten niet noodzakelijk.

Vogels met een jaarrond beschermde nestplaats

Wanneer in het kader van de gewenste verruiming bomen worden gekapt, kunnen vogelnesten van soorten met een jaarrond beschermde nestplaats aangetast worden (overtreding van de verbodsbepalingen uit artikel 3.1, lid 2). De aanwezigheid van deze nesten in de te kappen bomen moet daarom nader onderzocht worden voordat eventuele kap kan plaatsvinden. Wanneer uit nader onderzoek blijkt dat zich in deze bomen jaarrond beschermde nestplaatsen bevinden, wordt aanbeloven om deze bomen te sparen. Een ontheffing op grond van Wnb voor de vernietiging van beschermde nestplaatsen is alleen beperkt verleenbaar.

Vogels met niet-jaarrond beschermde nestplaats

Als gevolg van de gewenste verruiming kunnen nesten van vogels met niet-jaarrond beschermde nestplaats aangetast worden. Verder kunnen de werkzaamheden tot verstoring van deze soorten leiden. Ten aanzien van niet-jaarrond beschermde nesten van algemeen voorkomende broedvogels geldt dat deze niet aangetast en/of verstoord mogen wanneer ze in gebruik zijn tijdens het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot begin augustus. Wanneer de werkzaamheden waarbij nesten kunnen worden aangetast of verstoord buiten het broedseizoen van vogels worden uitgevoerd, dan is geen sprake van een aantasting of verstoring van in gebruik zijnde vogelnesten. In dat geval wordt een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb voorkomen en is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wnb niet aan de orde.

Indien toch werkzaamheden in het broedseizoen plaatsvinden, dan moeten de werkzaamheden voor de start van het broedseizoen worden gestart en vervolgens zonder onderbreking tot in het broedseizoen worden uitgevoerd of het gebied moet voorafgaand aan het broedseizoen ongeschikt wordt gemaakt zodat er zich geen broedende vogels kunnen vestigen. In dat geval wordt een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb ten aanzien van broedende vogels voorkomen en is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wnb niet aan de orde.

Beschermde gebieden Wet natuurbescherming

Het plangebied ligt buiten Natura 2000-gebieden. De directe effecten zoals vernietiging van habitats, vernietiging van leefgebieden, barrière werking en/of versnippering op deze beschermde gebieden als gevolg van het realiseren van de bestemmingplanherziening zijn dan ook op voorhand uit te sluiten.

Indirecte effecten op de beschermde gebieden zijn eveneens op voorhand uit te sluiten, aangezien deze gebieden zich buiten de mogelijke beïnvloedingsafstand bevinden (de mogelijke verstoring door licht, geluid en beweging als gevolg van het realiseren van de bestemmingplanherziening bedraagt maximaal enkele honderden meters) en er geen ecologische relaties zijn tussen het plangebied en de beschermde gebieden.

In het kader van de bestemmingsplanherziening is nader onderzoek of het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming niet noodzakelijk.

Provinciaal natuurbeleid

De gewenste bestemmingsverruiming zal beperkte effecten hebben op de strook van de NNN die binnen de begrenzing van het vakantiepark ligt. De natuurbeheertypen die volgens het natuurbeheerplan binnen deze strook liggen hebben een relatief lage ecologische kwaliteit. Verder betreft het beïnvloedingsgebied een zeer beperkte oppervlakte van de NNN. Gezien het voorgaande is er geen sprake van significante aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN als gevolg van de voorgenomen verruiming. In het kader van de bestemmingsplanherziening hoeft geen 'nee, tenzij'-toets uitgevoerd te worden.

Omdat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van een gebied met natuurwaarden buiten de NNN, zijn effecten van de bestemmingsverruiming op deze gebieden op voorhand uit te sluiten. In dit kader hoeft er geen nadere toetsingsprocedure doorlopen te worden.

4.2.5 Conclusies

De natuurwaarden in het plangebied (het vakantiepark) zijn beperkt tot algemeen voorkomend flora- en fauna: korte, soortenarme grasvegetatie, bomen (voornamelijk grove den), diverse vogel- en enkele zoogdiersoorten. Bijzondere soorten, kenmerkend voor het bosgebied met goed ontwikkelde open stuifzandgebieden, zijn in het plangebied niet aanwezig. Deze zijn ook in het gebied de Biltse Duinen, waarin het vakantiepark ligt, beperkt aanwezig. Gezien dat de voorgenomen verruiming kleinschalig is en veelal op reeds in gebruik zijnde standplaatsen plaatsvindt en de beperkte natuurwaarden van het vakantiepark, zullen de effecten op deze natuurwaarden zeer beperkt zijn. De effecten op het gebied de Biltse Duinen zullen hierdoor eveneens zeer beperkt zijn.

Tevens zijn de mogelijke effecten te verminderen door het treffen van de maatregelen in het kader van de zorgplicht voor beschermde en niet-beschermde soorten. Het betreft maatregelen zoals het werken buiten de kwetsbare periodes of verstoringafstand van soorten en het uitvoeren van de werkzaamheden voor zover mogelijk in de richting van de uitwijkmogelijkheden, zodat aanwezige mobiele soorten kunnen uitwijken.

Beschermde soorten Wet natuurbescherming

In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde natuurwaarden in het kader van de Wet natuurbescherming die in het plangebied kunnen voorkomen en de mogelijke effecten van de voorgenomen verruiming op deze waarden. In de realisatiefase geldt de zorgplicht voor deze natuurwaarden.

Tabel 3: Overzicht beschermde soorten en de mogelijke effecten en vervolgstappen

Soortengroep	Soorten Habitatrichtlijn	'Andere soorten**	soorten
Zoogdieren	ja	ja	Bijv. konijn, diverse muizensoorten ('Andere soorten' met vrijstelling), Eekhoorn (nesten) ('Andere soorten', zonder vrijstelling), Vleermuizen (soorten Habitatrichtlijn)
Vaatplanten	geen	geen	
Amfibieën en reptielen	geen	ja	Bijv. bruine kikker
Vissen	n.v.t.	geen	
Ongewervelde	geen	geen	
Vogels	n.v.t.	n.v.t.	Soorten met een jaarrond beschermde nestplaats (zoals roofvogels)
Vogels	n.v.t.	n.v.t.	Soorten met niet-jaarrond beschermde nesten (zoals roodborst, heggemus)

*'Andere soorten' betreft soorten die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming maar niet behoren tot de Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten.

Beschermde gebieden Wet natuurbescherming

De voorgenomen ontwikkeling heeft geen effecten op de beschermde natuurwaarden in het kader van de Wet natuurbescherming. Er is geen nader onderzoek nodig, maatregelen om effecten te voorkomen/beperken of vergunning in het kader van Wet natuurbescherming zijn niet noodzakelijk.

Natuurbeleidskaders

Er is geen sprake van significante aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN als gevolg van de voorgenomen verruiming. De voorgenomen verruiming leidt niet tot effecten op natuurwaarden buiten NNN. De natuurbeheertypen die volgens het natuurbeheerplan binnen de strook NNN in het plangebied liggen zijn slecht ontwikkeld en hierdoor van relatief lage ecologische kwaliteit. Er hoeft geen 'nee, tenzij'-toets of nadere toetsingsprocedure in kader van het natuurbeleidskader uitgevoerd of doorlopen te worden.

4.3 Water en grondwater

4.3.1 Inleiding

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening is het verplicht om een watertoets uit te voeren bij het wijzigen of buitenplannen afwijken van een bestemmingsplan. Met de watertoets vindt vroegtijdige afstemming plaats tussen waterbeheerder en de initiatiefnemer.

De watertoets heeft de volgende doelen:

- De ontwerprichtlijnen, kansen en knelpunten ten aanzien van het thema water voor de gebiedsontwikkeling vastleggen;
- Voorkomen van negatieve effecten voor de waterhuishouding.

Het plangebied ligt binnen grondwaterbeschermingsgebieden. Hierbinnen is een toename van de belasting met verontreinigende stoffen in principe niet toegestaan. Veranderingen in de inrichting van een gebied kunnen leiden tot een hogere belasting van het grondwater. Daarbij kan aan veel verschillende aspecten worden gedacht (niet uitputtend):

- Veranderingen in de uitloging van bouwmaterialen ten opzichte van de voorheen aanwezige materialen, bijvoorbeeld zink uit dakgoten / daklood;
- Veranderingen in de verkeersdruk, bijvoorbeeld door intensiever gebruik en verplaatsing van parkeergelegenheden;
- Veranderingen in de wijze waarop met hemelwater wordt omgegaan (wel of niet afkoppelen);
- Veranderingen in het beheer van het gebied zoals chemische onkruidbestrijding, groenonderhoud, etc.;
- Activiteiten tijdens de aanleg en effecten van vernieuwing van o.a. riolering.

Naast dat het plangebied in grondwaterbeschermingsgebied ligt, gelden er vanuit het hoogheemraadschap Stichtse Rijnlanden (HDSR) regels in geval van toename verhard oppervlak. Het plan Bospark Bilthoven leidt tot een toename van verhard oppervlak. Voor de verkenning is door middel van een watertoets beoordeeld of vanwege het plan veranderingen optreden die negatieve effecten hebben of dat gesproken kan worden van minimaal een 'stand-still' in de belasting van het grondwater met verontreinigende stoffen. Daarbij is aandacht besteed aan nutriënten, zouten en bestrijdingsmiddelen. Daarnaast is getoetst aan de regels van het HDSR.

4.3.2 Inleiding regelgeving

Het gebied waarbinnen de voorgenomen bestemmingsverruiming optreedt ligt geheel in een grondwaterbeschermingsgebied van de winning Bilthoven¹. Het plan dient daarom te worden getoetst aan de principes in het beleid van de Provincie Utrecht voor de bescherming van grondwater².

Regels PMV

Voor de drinkwatervoorziening is het noodzakelijk de kwaliteit van het grondwater veilig te stellen. Voor de waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden gelden beschermingsmaatregelen die zijn vastgelegd in de Provinciale Milieuverordening (PMV). Ruimtelijke ontwikkelingen die een bedreiging kunnen vormen voor de grondwaterkwaliteit zijn hier krachtens de PMV niet of niet zonder meer toegestaan. Denk daarbij aan grote industrie, boringen en het gebruik van en de opslag van gevaarlijke stoffen. Ten aanzien van infiltratie van hemelwater wordt sinds 2010 gewerkt met het 'Convenant afkoppelen Utrechtse Heuvelrug'.

Convenant afkoppelen Utrechtse Heuvelrug

Sinds 2010 geldt het 'Convenant afkoppelen Utrechtse Heuvelrug'. Het afkoppelen is hierin specifiek geregeld om enerzijds aan de wens voor infiltratie van schoon water te voldoen en om anderzijds het grondwater voldoende te beschermen. Schone oppervlakken met niet-uitloogbaar materiaal dienen afgekoppeld te worden. Binnen het grondwaterbeschermingsgebied kan beperkt schone (woonwijken) en beperkt verontreinigde verharding (wegen, busbanen, winkelstraten) ook worden afgekoppeld, mits chemievrije onkruidbestrijding wordt toegepast. Verontreinigd oppervlak (door intensieve gladheidsbestrijding, door grote oppervlakten uitloogbare bouwmaterialen en / of door chemische onkruidbestrijding) mag niet worden afgekoppeld.

Beoordeling ruimtelijke plannen volgens het principe Stand-still - step forward

Op de hele Heuvelrug mogen, vanwege het strategische belang van schoon water voor drinkwater en natuur, in beginsel geen ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden die een bedreiging vormen voor de grondwaterkwaliteit. In de nota Grondwatervisie Utrechtse Heuvelrug is aangegeven welke functies op welke locaties uit het oogpunt van grondwater het minst bezwaarlijk zijn. Als op basis van een integrale afweging toch voor een functie wordt gekozen die risico's met zich meebrengt voor de grondwaterkwaliteit, moeten maatregelen worden genomen om toename van de emissies naar grondwater te voorkomen.

Bij functiewijzigingen in beschermde gebieden moet rekening worden gehouden met het waterwinbelang. Toegelicht moet worden hoe de bescherming gestalte krijgt. In het Uitwerkingsplan grondwaterbescherming 2001–2008 'Zuiver drinkwater uit de grond' is toegelicht hoe het RO-instrumentarium kan worden ingezet. In de Nota Grondwatervisie Utrechtse Heuvelrug (2001) wordt al uitgegaan van toetsing van RO-plannen aan de hand van het uitgangspunt dat de grondwaterkwaliteit er niet door mag verslechteren ('stand-still') en bij voorkeur verbetert ('step forward'). Als de functiewijziging leidt tot significant meer (risico op) verslechtering van de grondwaterkwaliteit, wordt een negatief advies vanuit grondwaterbescherming gegeven.

¹ Kaart met grenzen van de waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden, 100 jaarsaandachtsgebieden en infiltratiegebied Utrechtse Heuvelrug.

² Leidraad water en milieu in ruimtelijke plannen (provincie 2006)

In het Handboek grondwaterbescherming is uiteengezet hoe de beoordeling van ruimtelijke plannen verloopt³⁴. De mate waarop deze beoordeling plaatsvindt is afhankelijk van de grootte van het plan, waarbij een bestemmingsplanwijziging van een gebied 'uitgebreid' is en een postzegelplan geen bemoeienis van de provincie kent.

De plannen dienen door middel van een 'tool' getoetst te worden aan het stand-still beginsel. Indien de grondwaterkwaliteit niet verslechtert zal een positief advies gelden, waarbij voor specifieke onderdelen (gebruik van bouwmaterialen, onkruidbeheer, gladheidsbestrijding) aanbevelingen kunnen worden gedaan.

4.3.3 Beoordeling plan Bospark Bilthoven aan het stand-still beginsel

De voorgenomen bestemmingsverruiming is voor wat betreft de effecten op het grondwater van beperkte omvang. Er dient getoetst te worden of de belasting van het grondwater toe- of afneemt. Hiervoor is een Excel-tool⁵ benut., waarbij aan de hand van het huidige en toekomstige landgebruik te beoordelen is wat de risicoscore is voor de verontreiniging van ondiep grondwater. In Afbeelding 19 is het resultaat van de invulling van de tool te zien. Er is in principe geen wijziging van het landgebruik, maar om te beoordelen of er eventuele effecten kunnen optreden is gekozen voor een wijziging van landgebruik van 'camping' naar 'bungalowpark'. Hieruit komt naar voren dat eerder een af- dan een toename van de belasting van grondwater wordt verwacht. Dit betekent dat een bestemmingsverruiming waardoor de units groter worden maar het aantal afneemt ook niet zal leiden tot een toename van de belasting van grondwater. Alleen voor bestrijdingsmiddelen wordt een geringe toename (1 punt op een schaal van 10) berekend, bijvoorbeeld veroorzaakt door verandering of intensivering van het beheer van onkruid. Dit effect is goed te ondervangen middels passende beheersmaatregelen.

Landgebruik VAN:	Landgebruik NAAR:	Resultaten verandering stofbelasting op basis van REFLECT scores		
heide/bos akkerbouw, int hoog akkerbouw, int laag akkerbouw, ext biologisch veeteelt int veeteelt ext, biologisch tuinbouw boomgaard landgoed camping volkstuinten wonen, lage dichtheid, regulie wonen, lage dichtheid, duurzaa wonen, hoge dichtheid, regulie wonen, hoge dichtheid, duurzaa bungalowpark kantoren, onderwijs winkels, bedrijven, horeca (MK)	wonen, lage dichtheid, regulie wonen, lage dichtheid, duurzaa wonen, hoge dichtheid, regulie wonen, hoge dichtheid, duurzaa bungalowpark kantoren, onderwijs winkels, bedrijven, horeca (MK) plantsoenen en stadspark begraafplaats sportvelden industrie hoog niveau industrie laag niveau wegen parkeerterrein, transferium waterwegen havens spoorlijn spoorweg-emplacement			
Verslechtering nutriënten, zuren en bestrijdingsmiddelen (belastingspunten)				1
		NUTRIENTEN	0	-
		ZUREN	-1	-
		BESTRIJD_MIDDELEN	1	-
		ZW_METAAL ¹	0	-
		HALOG_KWS	-6	Positief
		VL_AROMMAAT ²	-1	-
		ZOUTEN ³	0	-

¹: Maak zo mogelijk gebruik van duurzame niet uitloogbare bouwmaterialen
²: Maak zo mogelijk gebruik van duurzame niet uitloogbare bouwmaterialen
³: Let op inrichting in gebieden met hoge zoutbelasting (hoofdwegen); volg het afkoppelconvenant

Afbeelding 19: Resultaat Excel-tool relatie landgebruikverandering en risico-score verontreiniging ondiep grondwater voor de verandering van camping naar bungalowpark

Op basis van deze berekening kan een positief advies worden verwacht.

In het resultaatblad zijn ook aandachtspunten voor deze verandering zichtbaar: het afkoppelconvenant en het gebruik van duurzame bouwmaterialen. Voor bestrijdingsmiddelen

³ Handreiking toetsen ruimtelijke plannen op grondwaterkwaliteitsaspecten (Ben Driever, juli 2009)

⁴ Achtergronddocument grondwaterkwaliteitsaspecten in ruimtelijke plannen (Impect, augustus 2004)

⁵ Excel-tool Grontmij (methodiek Reflect).

dient voor een stand-still het gebruik van chemische onkruidbestrijding verminderen. Daar kan bij de inrichting van de verharding en van het terrein al rekening mee worden gehouden.

4.3.4 Toename verhard oppervlak

Het bebouwd oppervlak in het plangebied neemt toe met maximaal 1.343 m². In het kader van de watertoets heeft afstemming plaatsgevonden met het HDSR (mei 2017). In de notitie 'Watertoets Bospark Bilthoven' (Sweco, mei 2017) wordt beschreven op welke wijze met de toename aan bebouwd oppervlak wordt omgegaan. Geconcludeerd wordt dat het hemelwater dat via de daken afstroomt in de bodem zal infiltreren. Hiervoor zullen infiltratievoorzieningen worden aangebracht. Door het nemen van deze maatregel wordt voldaan aan de eisen van het HDSR.

4.3.5 Aandachtspunten en eisen aan de verandering

De voorgenomen bestemmingsverruiming kan door verschillende oorzaken toch een toename van de belasting van grondwater veroorzaken, bijvoorbeeld door veranderingen in het beheer van het gebied. Om er zeker van te zijn dat wordt voldaan aan het stand-still principe zijn de verschillende bodembelastende activiteiten ten aanzien van de bouw, de bouwmaterialen en het beheer van het gebied nader ingevuld.

Bouwfase

Gedurende de bouw dienen de geldende milieuregels ten aanzien van het gebruik van gevaarlijke stoffen te worden gevolgd en dienen verontreinigingen te worden gemeld.

Bij het maken van nieuwe aansluitingen op de riolering hoeven geen speciale maatregelen te worden genomen om vrijkomend rioolwater af te vangen omdat het verwaarloosbare hoeveelheden betreft. Daarnaast zal door het vernieuwen van aansluitingen lekkage van riolering verminderen.

Indien riolering meer dan 50 jaar oud is of wanneer toch al nieuwe leidingen in het gebied worden aangelegd wordt aanbevolen na te gaan of vernieuwing van riolering een optie is. Oude riolering kan ook in zandige gebieden gaan lekken en voor significante belasting van grondwater zorgen.

Bouwmaterialen

Het gebruik van uitloogbare materialen moet worden voorkomen:

- Ten opzichte van de bestaande situatie dient geen toename van het oppervlak zink en lood in daken op te treden. Daarom dient gebruik gemaakt te worden van kunststof dakgoten dan wel duurzaam gecoate dakgoten en een minimale hoeveelheid daklood. Lood zal niet in het grondwater doordringen maar de bodem ter plaatse van het infiltratiepunt verontreinigen. Zink spoelt uit en kan op lange termijn de drinkwaterwinning bereiken, en dient om die reden met meer terughoudendheid te worden toegepast.
- Ten opzichte van de bestaande situatie dient het onderhoudswerk (schilderen, behandelen van oppervlakken) niet toe te nemen. De bestemmingsverruiming zal leiden tot plaatsing van nieuwe(re) stacaravans en chalets ter vervanging van bestaande kleinere units. Ook neemt het aantal units af. Dit alles heeft tot gevolg dat de komende jaren de onderhoudswerkzaamheden gemiddeld genomen zullen afnemen.

Beheersmaatregelen

De huidige inrichting en infrastructuur blijft behouden. Het parkeren op het terrein blijft mogelijk, maar het aantal plaatsen en daarmee het aantal auto's zal afnemen. Activiteiten als het wassen van auto's is niet toegestaan en zal daardoor ook niet op het terrein plaatsvinden.

Ook op het vlak van gladheidbestrijding wordt geen verandering voorzien. Door strooien van zout alleen toe te staan indien goten langs de wegen aanwezig zijn voor afvoer wordt emissie van zout naar het grondwater voorkomen: immers zullen anders alle opgebrachte zouten uiteindelijk het drinkwater bereiken. De gewenste bestemmingsverruiming zal niet leiden tot extra gladheidbestrijding. Op de onverharde wegen naar de huisjes op het recreatiepark vindt geen gladheidbestrijding plaats.

Het is van belang dat het onkruidbeheer duurzaam gebeurt. Er zijn geen nieuwe verharde paden nodig voor de gewenste bestemmingsverruiming. Er zal ook geen wijziging van onkruidbeheer plaatsvinden. In een calamiteitenplan zorg moet worden gedragen voor adequate blusmethoden en over het opruimen van verontreinigingen ontstaan door brand en andere ongelukken.

Het gebruik van bestrijdingsmiddelen en gevaarlijke stoffen door particulieren is verboden. Bij gebruik door de beheerder is het van belang dat de opslag en verwerking zodanig worden uitgevoerd dat lozingen worden voorkomen en geen opslag nabij de winning plaatsvindt.

Het groenonderhoud niet intensiveren: momenteel zijn geen veranderingen voorzien waardoor dit aan de orde lijkt.

4.4 Overige aspecten

4.4.1 Verkeer

De voorgenomen ontwikkeling leidt tot een afname van het aantal chalets op het vakantiepark. Hierdoor zal geen sprake zijn van een toename van de verkeersbewegingen op de omliggende wegen. De bestaande wegenstructuur en parkeervoorzieningen blijven behouden. Verkeerskundig is de ontwikkeling als passend te beschouwen.

4.4.2 Geluid

De Wet geluidhinder (Wgh) vormt het juridische kader voor het Nederlandse geluidsbeleid en bevat een uitgebreid stelsel van bepalingen ter voorkoming en bestrijding van geluidhinder door onder meer wegverkeer en industrie

In de Wet geluidhinder is opgenomen dat onderzoek dient te worden gedaan naar de geluidbelasting op geluidgevoelige functies gelegen in de onderzoekszones van wegen. Een recreatiewoning of chalet is geen geluidgevoelige functie. Er is zodoende geen geluidonderzoek nodig.

Ook zijn chalets geen geluidproducerende inrichtingen waar onderzoek van het geluid op de omgeving voor nodig is. En de voorgestane ontwikkeling betreft vervanging van bestaande chalets, waardoor er geen sprake is van een toename van geluid van wegverkeer. Vanuit geluid is er geen belemmering voor het mogelijk maken van de voorgenomen ontwikkeling.

4.4.3 Luchtkwaliteit

Voor luchtkwaliteit is het wettelijk kader opgenomen in titel 5.2 van de Wet milieubeheer, beter bekend als de Wet luchtkwaliteit. Daarin is bepaald dat in ruimtelijke plannen moet worden voldaan aan grenswaarden voor ondermeer stikstofdioxide en fijn stof. In het “Besluit niet in betekenende mate bijdragen” is bepaald dat indien een plan/project kan worden beschouwd als “niet in betekenende mate” er geen toetsing aan de grenswaarden hoeft plaats te vinden.

In de "Regeling niet in betekenende mate bijdragen" is voor een aantal specifieke projecten een berekening gemaakt bij welk bouwprogramma er nog sprake is van "niet in betekenende mate". Dit is bijvoorbeeld als het project betrekking heeft op maximaal 1.500 woningen. Gelet hierop is de voorgenomen ontwikkeling te beschouwen als "niet in betekenende mate" en daarmee in overeenstemming met de Wet milieubeheer.

4.4.4 Externe veiligheid

Inrichtingen

Op 28 oktober 2004 is het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (Bevi) van kracht geworden. In het besluit zijn richtlijnen opgenomen voor het bouwen en handhaven van gevoelige bestemmingen zoals woningen in de buurt van inrichtingen waar gevaarlijke stoffen worden geproduceerd en/of opgeslagen. In het besluit zijn normen opgenomen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

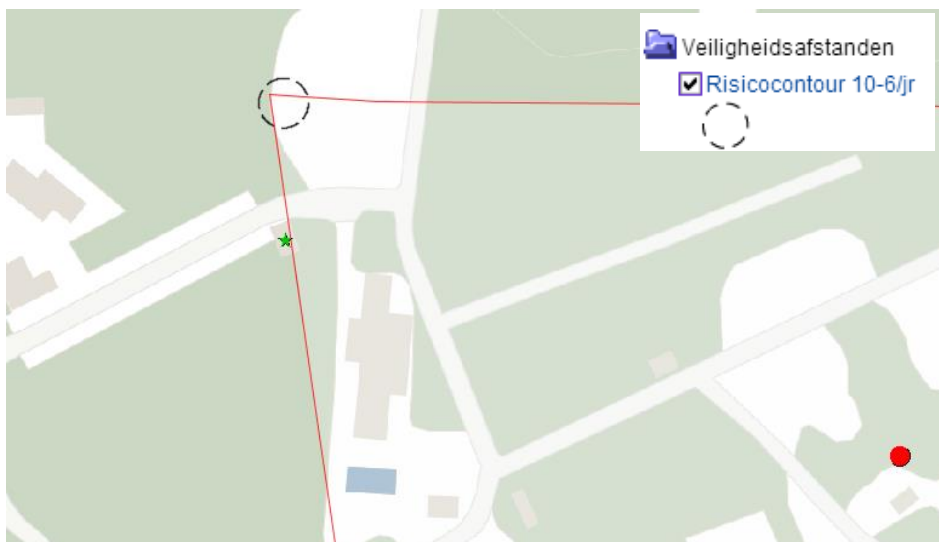
Een kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen is aangemerkt als een kwetsbaar object in het Bevi. Het vakantiepark is zodoende een kwetsbaar object.

Ook is een deel van het vakantiepark aangewezen als een risicovolle inrichting. De voorgenomen ontwikkeling ligt ten delen binnen dit terrein (zie Afbeelding 20). Het vakantiepark is aangemerkt omdat bovengrondse opslag plaatsvindt van propaan of ander vloeibaar gemaakt brandbaar gas). Deze opslag vindt plaats in een opslagtank in de uiterste noordwesthoek van de inrichting plaats (zie zwarte cirkel in Afbeelding 21) en heeft een plaatsgebonden risicocontour $PR10^{-6}$ van 10 meter.

Het project maakt binnen deze plaatsgebonden risicocontour geen (beperkt) kwetsbaar object mogelijk. Door de voorgenomen ontwikkeling neemt het aantal chalets af en daarmee ook het aantal personen. De grenswaarde voor het plaatsgebonden risico en de oriënterende waarde voor het groepsrisico worden ter plaatse niet overschreden.



Afbeelding 20: plangebied op de risicokaart (www.risicokaart.nl)



Afbeelding 21: uitsnede met de opslaglocatie en de PR10-6 contour (www.risicokaart.nl)

Transport gevaarlijke stoffen

Transport van gevaarlijke stoffen over de weg

Volgens de Risicokaart van de Provincie Utrecht bevinden zich geen routes voor vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg nabij het plangebied.

Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen

Volgens de Risicokaart van de Provincie Utrecht ligt er in of bij het plangebied géén buisleiding voor transport van gevaarlijke stoffen zoals aardgas of benzine waar rekening mee gehouden zou moeten worden. Het gasnet voor huishoudens en bedrijven valt niet binnen het kader van externe veiligheid.

Gevaarlijke stoffen over het spoor

Voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor is een Basisnet Spoor ontwikkeld. Over de spoorlijn tussen Utrecht en Amersfoort worden gevaarlijke stoffen vervoerd. De plaatsgebonden risico contour 'PR = 10 -6 per jaar' en de 'PR = 10 -7 per jaar' voor alle gevaarlijke stoffen samen ligt op 0 m vanaf de as van het tracé. Daarom hoeft langs deze spoorlijnen geen rekening gehouden te worden met veiligheidscontouren van een plaatsgebonden risico of met een groepsrisico.

Elektromagnetische straling

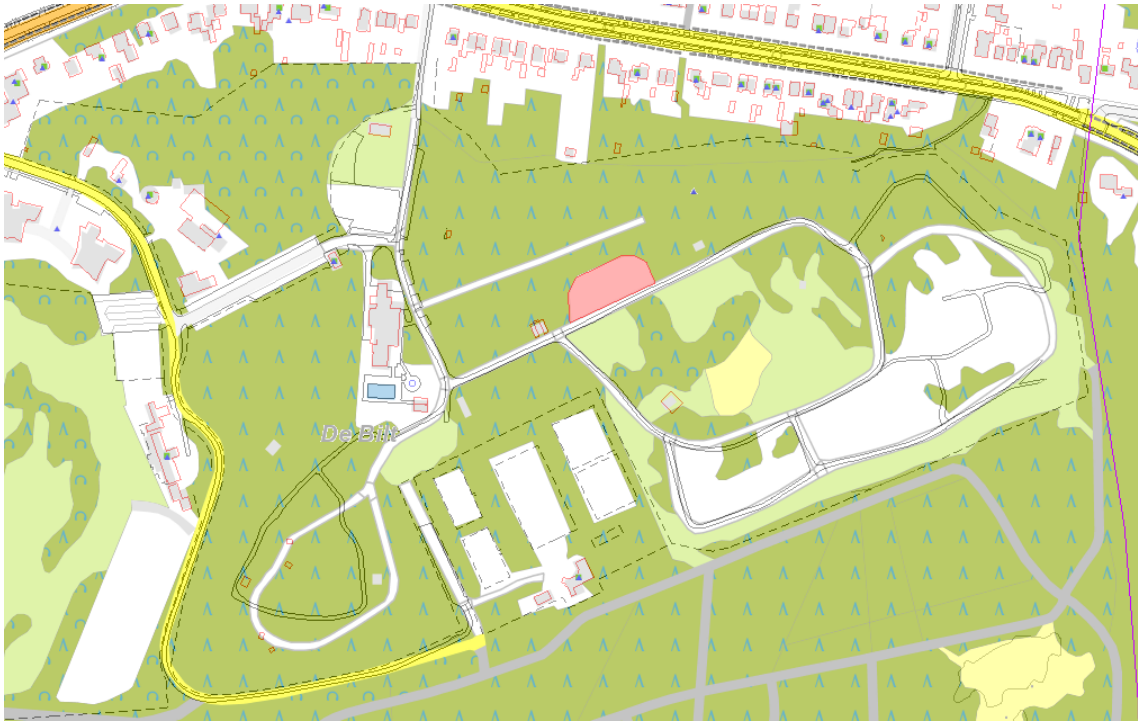
Er zijn in de directe omgeving geen hoogspanningslijnen aanwezig waarvan de indicatieve magneetveldzones tot het plangebied reiken. Dichtstbijzijnde hoogspanningslijn ligt ruim 2 km naar het noorden (RIVM).

4.4.5 Bodemkwaliteit

Het Besluit ruimtelijke ordening stelt eisen aan de uitvoerbaarheid van plannen. Daarom is kennis van de bodem van belang voor het leggen van de bestemmingen. Of een verontreiniging moet worden gesaneerd hangt af van de ernst en omvang. Uiteraard speelt het toekomstig gebruik ook een belangrijke rol. Indien sprake is van een functiewijziging dient er in veel gevallen een bodemonderzoek te worden uitgevoerd.

Er is geen sprake van een functiewijziging. Vanwege de voorgenomen ontwikkeling kan eventueel een herschikking nodig zijn. Waar dit nodig is, zullen de aansluitingen verlegd moeten worden. Dit heeft als gevolg dat er werkzaamheden in de bovenste laag van de bodem plaatsvinden.

Centraal op het vakantiepark heeft in 2007 een sanering plaatsgevonden. Deze locatie is voldoende gesaneerd. Andere mogelijke verontreinigingen zijn niet bekend. Gelet op het feit dat het deel waar eventuele bodemingrepen plaatsvinden altijd gebruikt is als recreatiepark en dat de grond niet wordt verplaatst of afgevoerd, wordt geen belemmering verwacht voor de voorgenomen bestemmingsverruiming.



Afbeelding 22: uitsnede bodemloket Provincie Utrecht (webkaart.provincie-utrecht.nl)

5 Conclusie

5.1 Samenvatting

5.1.1 Gewenste ontwikkeling

Het is de wens om op het chaletpark en op de jaarplaatsen grotere units neer te kunnen zetten. Als uitgangspunt hiervoor geldt een categorie-indeling in groottes, van 35 m² tot 70 m² met een maximum van 399 stacaravans/chalets. In de onderstaande tabel is de categorie indeling uitgesplitst.

Tabel 4: categorie indeling van de gewenste bestemmingsverruiming

Categorie	Aantal	Oppervlakte
<= 35 m ²	125 stacaravans / chalets	4.375 m ²
<= 45 m ²	249 stacaravans / chalets	11.205 m ²
<= 55 m ²	22 stacaravans / chalets	1.210 m ²
<= 70 m ²	3 recreatiewoningen	210 m ²
Totaal	399	17.000 m²

Door gewenste bestemmingsverruiming neemt de verharding toe van 15.750 m² naar maximaal 17.000 m². Gezien de totale oppervlakte van de camping van circa 19 ha, betreft het een toename van 0,6%. Als gevolg van de bestemmingsverruiming komen er 51 plaatsen minder op het park. Dit zal een kleine herschikking tot gevolg hebben. De bestaande verkaveling is voor de eigenaar het uitgangspunt en bij voorkeur worden de huidige plekken zoveel mogelijk benut. Daar waar een herschikking plaats vindt, zullen de aansluitingen verlegd moeten worden. Dit heeft als gevolg dat er werkzaamheden in de bovenste laag van de bodem plaatsvinden.

Door het plaatsen van grotere stacaravans / chalets kan het nodig zijn enkele bomen te kappen en een deel van de vegetatie te verwijderen.

5.1.2 Effecten op landschap en cultuurhistorie

Uit de voorgaande analyse blijkt dat op het Bospark Bilthoven ondanks de vele ontwikkelingen in de afgelopen eeuw nog enkele elementen van het stuifzandlandschap bevat. Dit betreft de aanwezigheid van grove dennen om de zandverstuiving tegen te gaan, reliëfrijke delen (stuifwal), hoofdoriëntatie van de padenstructuur en de aanwezigheid van de zanderige locatie "Het Duin" centraal op het Bospark.

Het gebied is in het geheel echter door de vlakke bodem, het ontbreken van een natuurlijke stuifzandbegroeiing, de aanwezige bomen en opstallen op het terrein niet meer herkenbaar als een (voormalig) stuifzandgebied.

Vanuit het beleid voor het gemeentelijk landschapsmonument is aangegeven dat de bestaande waarden behouden dienen te worden. De basiskwaliteit van het terrein, zoals

beschreven in hoofdstuk 3, dient bij de toekomstige ontwikkeling uitgangspunt te zijn. Omdat de verruiming alleen plaatsvindt op de bestaande bebouwde standplaatsen is er geen aantasting te verwachten van de centraal gelegen zandvlakte “Het Duin”. Ook de ligging van de paden zal door de verruiming niet worden aangetast. De voorgenomen uitbreiding zal met in achtneming van de bestaande waarden geen effect hebben op de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Biltse Duinen.

5.1.3 Ecologie

De natuurwaarden in het plangebied (het vakantiepark) zijn beperkt tot algemeen voorkomend flora- en fauna: korte, soortenarme grasvegetatie, bomen (voornamelijk grove den), diverse vogel- en enkele zoogdiersoorten. Bijzondere soorten, kenmerkend voor het bosgebied met goed ontwikkelde open stuifzandgebieden, zijn in het plangebied niet aanwezig. Deze zijn ook in het gebied de Biltse Duinen, waarin het vakantiepark ligt, beperkt aanwezig. Gezien dat de voorgenomen verruiming kleinschalig is en veelal op reeds in gebruik zijnde standplaatsen plaatsvindt en de beperkte natuurwaarden van het vakantiepark, zullen de effecten op deze natuurwaarden zeer beperkt zijn. De effecten op het gebied de Biltse Duinen zullen hierdoor eveneens zeer beperkt zijn. Tevens zijn de mogelijke effecten te verminderen door het treffen van de maatregelen in het kader van de zorgplicht voor beschermde en niet-beschermde soorten. Het betreft maatregelen zoals het werken buiten de kwetsbare periodes of verstoringafstand van soorten en het uitvoeren van de werkzaamheden voor zover mogelijk in de richting van de uitwijkmogelijkheden, zodat aanwezige mobiele soorten kunnen uitwijken.

Beschermde soorten Wet natuurbescherming

In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de beschermde natuurwaarden in het kader van de Wet natuurbescherming die in het plangebied kunnen voorkomen, de mogelijke effecten van de voorgenomen verruiming op deze waarden en vervolgstappen die in de realisatiefase nodig kunnen zijn. Verder geldt in de realisatiefase de zorgplicht voor deze natuurwaarden. In de omgevingsvergunning wordt deze zorgplicht verankert door voorwaarden op te nemen over het uitvoeren van nader onderzoek voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden.

Tabel 5: Overzicht beschermde soorten en de mogelijke effecten en vervolgstappen

Soortengroep	Soorten Habitatrichtlijn	'Andere soorten'***	soorten	Mogelijke effecten	Vervolgstappen*
Zoogdieren	ja	ja	Bv. konijn, diverse muizensoorten (‘Andere soorten’ met vrijstelling) Eekhoorn (nesten) (‘Andere soorten’, zonder vrijstelling) Vleermuizen (soorten Habitatrichtlijn)	beperkt Wanneer bomen met eekhoorn nesten worden gekapt: vernietiging van deze nesten	geen - Nader onderzoek - Bij voorkeur: sparen van betreffende bomen of ontheffingaanvraag/werken conform goedgekeurde gedragscode
Vaatplanten	geen	geen	wespenorchis	geen	geen

Amfibieën en reptielen	geen	ja	Bv. bruine kikker	beperkt	geen
Vissen	n.v.t.	geen		geen	geen
Ongewervelden	geen	geen		geen	geen
Vogels	n.v.t.	n.v.t.	Soorten met een jaarrond beschermde nestplaats (zoals roofvogels)	- Wanneer bomen met beschermde nesten worden gekapt: vernietiging van deze nesten	- Nader onderzoek - bij voorkeur: sparen van betreffende bomen
			soorten met niet-jaarrond beschermde nesten (zoals roodborst, heggenmus)	- aantasting van de nesten - verstoring	Maatregelen om de aantasting en/of verstoring van de nesten te voorkomen zoals eerder beschreven (zie paragraaf 4.2.3)

*met uitzondering van de maatregelen in het kader van de zorgplicht van artikel 2 Ff-wet voor deze soorten

**'Andere soorten' betreft soorten die beschermd zijn onder de Wet natuurbescherming maar niet behoren tot de Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten.

Beschermde gebieden Wet natuurbescherming

De voorgenomen ontwikkeling heeft geen effecten op de beschermde natuurwaarden in het kader van de Wet natuurbescherming. Er is geen nader onderzoek nodig, maatregelen om effecten te voorkomen/beperken of een vergunning in het kader van Wet natuurbescherming zijn niet noodzakelijk.

Natuurbeleidskaders

Er is geen sprake van significante aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN als gevolg van de voorgenomen verruiming. De voorgenomen verruiming leidt niet tot effecten op natuurwaarden buiten NNN. De natuurbeheertypen die volgens het natuurbeheerplan binnen de strook NNN in het plangebied liggen zijn slecht ontwikkeld en hierdoor van relatief lage ecologische kwaliteit. Er hoeft geen 'nee, tenzij'-toets of nadere toetsingsprocedure in kader van het natuurbeleidskader uitgevoerd of doorlopen te worden.

5.1.4 Grondwaterbescherming

Op de hele Heuvelrug mogen, vanwege het strategische belang van schoon water voor drinkwater en natuur, in beginsel geen ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden die een bedreiging vormen voor de grondwaterkwaliteit. De voorgenomen bestemmingsverruiming is voor wat betreft de effecten op het grondwater van zeer beperkte omvang. De plannen zijn door middel van een 'tool' getoetst aan het stand-still beginsel.

De bestemmingsverruiming zal naar verwachting niet leiden tot een toename van de belasting van grondwater. Om er zeker van te zijn dat wordt voldaan aan het stand-still principe zijn voor het gebied de verschillende bodembelastende activiteiten ten aanzien van de bouw, de bouwmaterialen en het beheer van het gebied nader ingevuld (zie 4.3.5). Zolang hier mee rekening wordt gehouden zal geen effect optreden.

5.2 Conclusie

De gewenste bestemmingsverruiming is goed mogelijk zonder aantasting van de landschappelijk-cultuurhistorische waarden. Ook is het goed mogelijk geen beschermde ecologische waarden aan te tasten. En door de juiste beheersmaatregelen toe te passen zal geen negatief effect optreden op het grondwater.

Belangrijk is dat de verruiming niet de centraal gelegen zandvlakte “Het Duin” aantast. Ook is het wenselijk dat de ligging van de paden door de verruiming niet wordt aangetast. Met dat in acht genomen zal de voorgenomen uitbreiding geen effect hebben op de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Biltse Duinen.

Vanuit ecologisch oogpunt zijn de mogelijke effecten te verminderen door het treffen van de maatregelen in het kader van de zorgplicht voor beschermde en niet-beschermde soorten. Het betreft maatregelen zoals het werken buiten de kwetsbare periodes of verstoringafstand van soorten en het uitvoeren van de werkzaamheden voor zover mogelijk in de richting van de uitwijkmogelijkheden, zodat aanwezige mobiele soorten kunnen uitwijken.

Het heeft de voorkeur geen bomen te kappen. Wanneer dit onvermijdelijk is, dan is nader onderzoek nodig naar eekhoornnesten en jaarrond beschermde nesten van vogels. Dit nader onderzoek dient te zijn uitgevoerd voordat kap plaats kan vinden. Bij aanwezigheid van nesten is het ten zeerste aan te bevelen om bomen te sparen.

Het bebouwd oppervlak in het plangebied neemt toe. Omdat het hemelwater dat via de daken afstroomt in de bodem zal infiltreren, wordt voldaan aan de eisen van HDSR. Voor deze infiltratie worden infiltratievoorzieningen aangebracht.

Toetsing aan de aspecten verkeer, geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid en bodemkwaliteit hebben ook geen belemmeringen opgeworpen voor de voorgenomen ontwikkeling.

De kwaliteitsverbetering sluit aan bij de gestelde doelen van de provincie en gemeente om de recreatieve functies in de Utrechtse Heuvelrug te behouden en waar mogelijk te versterken.

5.3 Procedure

Het plaatsen van de grotere chalets in Bospark Bilthoven wordt door de gemeente De Bilt mogelijk gemaakt door vaststelling van Bestemmingsplan Buitengebied Noord Oost, 1e Herziening. Voorliggende ruimtelijke onderbouwing is een bijlage van dit bestemmingsplan.

Bijlage 1

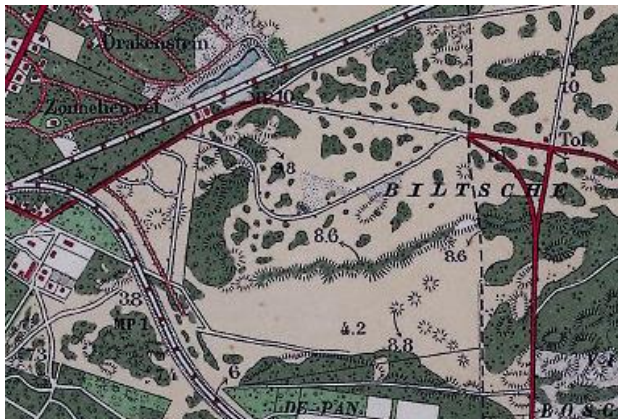
Historisch onderzoek campingterrein Bilthoven

Bijlage 1 Historische onderzoek campingterrein Bilthoven

(Grontmij, 2011)

In dit hoofdstuk wordt de ontwikkelingsgeschiedenis van het campingterrein beschreven aan de hand van de archiefstukken en kaarten van het gemeentelijk archief en ander historisch kaartmateriaal. In bijlage 2 zijn de gegevens over de ontwikkelingen uit het gemeente-archief weergegeven.

Voor 1838 stond het gebied van de Biltse Duinen al op de kaart als heide. Het gebied was van de gemeente de Bilt. Sinds 1901 is het gebied in bezit van de Nederlandsche Buurtspoorwegmaatschappij (NBM). Deze ging door een fusie over in de vervoersmaatschappij Centraal Nederland. Na 1901 hebben er in het gebied weinig bosbouwkundige handelingen meer plaatsgevonden. Het bos heeft zich vermoedelijk voor het grootste deel ontwikkeld uit spontane opslag.



Figuur B.1 De Biltse Duinen op een kaart van 1838. De stuifzandwal en stuifzandheuvel zijn hierop herkenbaar.

Op 20 mei 1933 wordt het natuurbad ten noordwesten van de Biltse Duinen geopend welke in eigendom is van N.V. Natuurbad "De Biltse Duinen". Op een naastgelegen terrein vindt de aanleg plaats van een tennisbaan. In de zomermaanden wordt een naastgelegen kampeerterrein jaarlijks verhuurd aan de gemeente. In gevonden documentatie van het Regionaal Historisch Centrum Vecht en Venen wordt het terrein beschreven als een stuk heidegrond. In de huurovereenkomst wordt vermeld dat zonder toestemming van de eigenaar van het terrein "niets gegraven, gehakt en in algemeen veranderd mag worden".

Vanaf 1946 is dhr. Kluwer eigenaar van de grond waarbij de jaarlijkse verhuur van het kampeerterrein aan de gemeente wordt gecontinueerd. In 1952 doet de gemeente een verzoek voor een continu huurcontract t/m 1965 in verband met door de gemeente geplande investeringen zoals nieuwe wc's, waterleidingen en een stortplaats voor vuilnis. De eigenaar doet de gemeente een voorstel voor aankoop van de gronden. In (waarschijnlijk) 1953 wordt de gemeente eigenaar van de grond en daarmee het kampeerterrein.



Figuur B.2. Kaart uit 1953

In verband met een negatief exploitatiebeeld is de gemeente in 1981 van plan het kampeerterrein te verpachten. Hierbij wilde de gemeente dat de pachter de herinrichting van het terrein voor rekening nam. Er zijn geïnteresseerde partijen, maar deze willen de herstructureringskosten niet voor hun rekening nemen.

De gemeente besluit in 1982 zelf te gaan investeren in de herstructurering en daarna te gaan verpachten. In het kader van de geplande herstructurering wordt door Heidemij een schetsontwerp en een beknopte toelichting op het schetsontwerp opgesteld. In deze toelichting wordt vermeld dat "De camping zal het karakter van een reliëfrijk parkbos moeten behouden. Ten behoeve van de inrichting zullen wellicht selectief bomen verwijderd en kleine terreindelen geëgaliseerd worden."



Figuur B.3. Foto van het campingterrein uit ca. 1984 (bron gemeentelijk archief)

Bij de herstructurering worden oude gebouwtjes verwijderd en worden er diverse bebouwing gerealiseerd zoals een disco, snackhouse en recreatiezaal. Door deze herstructurering is de grond waarschijnlijk veel geroerd. Het terrein wordt vanaf 1984 verhuurd aan Ostara B.V. Vanaf 2002 wordt het terrein gepacht door Green Spirit BV.

Bijlage 2

Samenvatting archiefonderzoek

Bijlage 2: Samenvatting archiefonderzoek

(Grontmij, 2011)

Camping “De Biltse Duinen”

De samenvatting van de informatie afkomstig uit het archiefonderzoek

In cursief zijn de stukken uit de documenten aangegeven.

- **1938 t/m 1941** gemeente De Bilt huurt terrein van 4,3 ha (sectie E, perceel 1723) van de N.V. Natuurbad “De Biltse Duinen” met de bestemming kampeerterrein.
 - Het terrein is maar een deel van het huidige kampeerterrein
 - Het terrein wordt voor zomer maanden verhuurd (mei t/m september). Na zomer wordt kampeerterrein opgeruimd.
 - Terrein is beschreven als een stuk heidegrond
 - In de huurovereenkomst staat dat zonder toestemming van de eigenaar van het terrein *“niets gegraven, gehakt en in algemeen veranderd mag worden”*
 - Waarschijnlijk zijn al toen pompen en toiletten aangebracht
- **Vanaf 1946.** Heer Kluwer is een nieuwe eigenaar van de grond dat gemeente huurt met bestemming kampeerterrein. Het is dezelfde grond die tussen 1938 t/m 1941 was verhuurd (en onder dezelfde voorwaarden)
 - Het is niet duidelijk vanaf wanneer heer Kluwer de nieuwe eigenaar is van het terrein
 - 1952: het verzoek van de gemeente aan heer Kluwer om de huur tot 1965 te verlengen i.v.m. de geplande investering (nieuwe wc's, waterleiding, stortplaats voor vuilnis)
 - Heer Kluwer verhuurt een stuk grond niet alleen aan gemeente, maar ook aan andere partijen. In totaal is dat ca. 17 ha (sectie E, perceel 2210). Omdat het niet efficiënt is om deze grond aan zoveel partijen te verhuren, wil hij dat het door één partij gekocht of geëxploiteerd wordt. Gemeente wordt als eerst gevraagd of ze er belangstelling voor heeft (1953)
 - **1953** besluit om het terrein (ca. 17 ha, sectie E, perceel 2210) aan gemeente te verkopen (uitsluitend voor recreatiedoelen, als het terrein later een bouwterrein zou worden, moet gemeente bijbetalen)
 - **1953:** brief van Centrale Directie van de wederopbouw en de volkshuisvesting aan gemeente De Bilt, dat de afgesproken koopsom van het terrein te hoog is. Echter is het niet duidelijk of deze brief consequenties had: was het terrein toch gekocht en voor welke som? Er is geen koopakte beschikbaar. Echter lijkt het dat het terrein wel het eigendom van gemeente is geworden en dat gemeente deze als kampeerterrein gebruikte (ca. 17ha, sectie E, perceel 2210). De 4,3 ha die de gemeente vanaf 1938 verhuurde lijkt binnen dit perceel te liggen.
- Koopakte van **1953:** Gemeente De Bilt koopt een voetpad langs Soestdijksweg (sectie F, perceel 604). Waarschijnlijk wordt deze ook een deel van het kampeerterrein.
- **Vanaf 1968** huurt gemeente De Bilt een stuk grond van N.V. Nederlandse Buurtvervoer Maatschappij. Het is een deel van sectie E, perceel 352, oppervlakte 0,9625ha: *“natuurlijke zandheuvelrug met uitloopstrook tot aan het in de loop der jaren gevormde wandelpad onder aan genoemde heuvelrug, e.e.a. gelegen ten zuiden van het kampeergebied “De Biltse Duinen”. Dit stuk grond hoort dus vanaf 1968 bij het kampeerterrein. Echter is deze (tot 1988?) niet in de eigendom van de gemeente. In 1988 is het waarschijnlijk toch door gemeente gekocht (zie laatste punt).*
- 1981: brief van de gemeente De Bilt aan de N.V. Centraal Nederland, een nieuwe verhuurder (niet duidelijk vanaf welke periode) van de “zandheuvelrug” (deel van sectie E, perceel 352). Het lijkt dat het oppervlakte van het verhuurde terrein onjuist is gerekend. Het moet 1,5ha i.p.v. 0,9625ha zijn.
- 1981/1982: i.v.m. het “negatief exploitatiebeeld” van het kampeerterrein is gemeente De Bilt van plan om het te erfpachten aan anderen. De erfpachter zou dan voor de herstructurering van het kampeerterrein zorgen.
 - Eerste partij: Heidemij Nederland B.V. moest zich terug trekken i.v.m. financiële problemen

- Ostara B.V., een dochtermaatschappij van het Ahold-concern, is gekozen als de volgende partij. Echter kan dit bedrijf niet zelf voor de herstructurering betalen. Gemeente De Bilt beslist dus zelf te investeren in de herstructurering en daarna het geherstructureerde kampeerterrein aan Ostara B.V. te verhuren.
 - **Taxatie rapport uit 1982:**
 - *“het terrein is gelegen op een stuifzandterrein dat een aardige begroeiing heeft, bestaande uit oudere grove den met wat loofhout; delen zijn open van karakter.”*
 - *“Het terrein zal worden geëxploiteerd als een campingterrein met vaste standplaatsen”*
 - *“Kadastraal is de camping bekend gemeente De Bilt, sectie nummer 3339 en 3938, groot ca. 17ha.”* De oppervlakte van kampeerterrein is dus hetzelfde als de oppervlakte van het terrein gekocht in 1953. Echter, volgens de kaart, is het terrein gekocht in 1953 (sectie E, perceel 2210) lijkt hetzelfde als een perceel 3938 alleen (zonder perceel 3339 dus). Het is dus niet duidelijk sinds wanneer is perceel 3339 ook in de eigendom van de gemeente en daarom kloppen de oppervlaktes waarschijnlijk niet;

1953: perceel 2210=ca. 17ha
 1982: perceel 3938 (oude perceel nr. 2210)+perceel 3339=ca.17ha
 - **Document “camping De Biltse Duinen. Beknopte toelichting op het schetsontwerp”** (ca.1982) – document opgesteld in het kader van geplande herstructurering.
 - *“de camping zal het karakter van een reliëfrijk parkbos moeten behouden. Ten behoeve van de inrichting zullen wellicht selectief bomen verwijderd en kleine terreingedeelten geëgaliseerd moeten worden.* Binnen het raster van de verkaveling is echter ruimte aangebracht voor het aanbrengen van nieuw beplanting. Het gehele terrein wordt omrand met een strook beplanting van 10m breed.
 - Veel bebouwing zoals disco, snackhouse, recreatiezaal etc. gepland. Het lijkt dus dat tijdens herstructurering mogelijk (veel) is gegraven. Maar misschien onder bepaalde voorwaarde omdat *“het karakter van een reliëfrijk parkbos”* moest behouden worden”(zie punt boven)
 - **Vanaf 1983/1984** (waarschijnlijk vanaf 1984, maar het is niet helemaal duidelijk) huurt Ostara B.V. van gemeente De Bilt het kampeerterrein “De Biltse Duinen”. Het terrein bestaat uit percelen sectie nummers 3339 en 3938, ca. 17ha (de eigendom van gemeente De Bilt) + deel van sectie E, perceel 352 (de eigendom van N.V. Centraal Nederland, dat aan gemeente De Bilt wordt verhuurd).
 - **1988:** voorlopige koopovereenkomst van het grond sectie E, perceel 4103, oppervlakte 0,9625ha. De koper: gemeente De Bilt, de verkoper: N.V. Centraal Nederland.
- Volgens de beschrijving is het hetzelfde stuk grond dat van N.V. Centraal Nederland is verhuurd sinds 1968, maar toen was het bekend als een deel van perceel 352, sectie E. Het is alleen niet duidelijk waarom de oppervlakte niet is aangepast (1,5ha i.p.v. 0,9625ha), zie brief van gemeente aan N.V. Centraal Nederland.

Bijlage 3

Toetsingskader wet- en regelgeving natuur

Bijlage 3: Toetsingskader wet- en regelgeving natuur

Toetsingskader

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur. Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van toepassing.

De Wet natuurbescherming vervangt drie natuurwetten:

- Natuurbeschermingswet 1998
- Flora- en faunawet
- Boswet

Het verkennend onderzoek is er op gericht om een eerste inzicht te krijgen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het projectgebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden genomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het verkennend onderzoek is de eerste stap in de procedure. Afhankelijk van het resultaat moeten de navolgende stappen al dan niet worden doorlopen.

Gebiedsbescherming

Ten aanzien van Natura 2000 zijn er weinig wijzigingen in de Wet natuurbescherming doorgevoerd ten opzichte van de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet 1998. Voor beschermde natuurmonumenten geldt dat de beschermingsstatus van deze gebieden in de nieuwe wet is vervallen. Toetsing aan (oude doelen van) beschermde natuurmonumenten aan de Wet natuurbescherming niet meer noodzakelijk.

Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Ten aanzien van beschermde soorten verandert e.e.a. in de Wet natuurbescherming ten opzichte van de Flora- en faunawet. Zo zijn enkele soorten die onder de Flora- en faunawet (zwaarder) zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming niet langer wettelijk beschermd. Het betreft soorten als kleine modderkruiper, bittervoorn en rivierdonderpad en veel plantensoorten. De nieuwe wet biedt daarnaast bescherming aan enkele soorten die onder (oude) Flora- en faunawet nog niet zijn beschermd.

In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;

- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn*- en *Habitatrichtlijn*soorten geldt een vergelijkbaar stelsel van verbodsbepalingen als in de Flora- en faunawet het geval is. Dat betekent dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Voor *andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van EZ) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming. De vrijstellingslijsten die in de provinciale verordeningen zullen worden opgenomen zijn nog niet voor alle provincie vastgesteld. In dit kader wordt er uitgegaan van de voorlopige lijsten, voor zover beschikbaar.

Voor de provincie Utrecht bekend dat alle tabel 1 soorten in het kader van de Flora- en faunawet ook met de Wet natuurbescherming zijn vrijgesteld. We geldt in alle gevallen de zorgplicht.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet dient ontheffing dient te worden aangevraagd. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuw wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

Nieuw beschermde soorten

Onder de nieuwe wet zijn de vissoort kwabaal, diverse plantensoorten en enkele insectensoorten extra beschermd ten opzichte van de Flora- en faunawet.

Planten

Uit het bronnenonderzoek blijkt, dat de beschermde dennenorischis in de directe omgeving het plangebied is waargenomen. Overige beschermde soorten zijn op basis van brongegevens niet vastgesteld in en in de directe omgeving van het plangebied. Gezien het ontbreken van geschikte specifieke biotopen voor deze soorten (o.a. dennenorischis) worden deze soorten ook niet verwacht in het plangebied. Vervolgonderzoek is niet aan de order.

Insecten

Uit het bronnenonderzoek (NDFF) blijkt, dat in het plangebied en in de omgeving geen waarnemingen van ongewervelden bekend zijn die beschermd zijn in het kader van de Wet natuurbescherming. Vervolgonderzoek is niet aan de order.

Wijziging vrijstellingsregeling

De 'overige beschermde soorten' onder de Wet natuurbescherming (bijlage 1 bij het wetsvoorstel) mogen door provincies en het ministerie van EZ vrijgesteld worden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Voor de provincie Utrecht geldt dat steenmarter en wild zwijn niet zijn vrijgesteld (tabel 2 Flora- en faunawet). Voor deze soorten zal de provincie Utrecht aanvullende restricties opstellen. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat er niet gewerkt mag worden in de kwetsbare periode van een soort. Deze (niet vrijgestelde) soorten zijn op basis van verspreidingen en gezien het ontbreken van geschikt biotoop niet te verwachten in het plangebied. Vervolgonderzoek naar deze soorten is niet aan de orde.

Natuurbeleidskader

Het provinciaal natuurbeleidskader dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit:

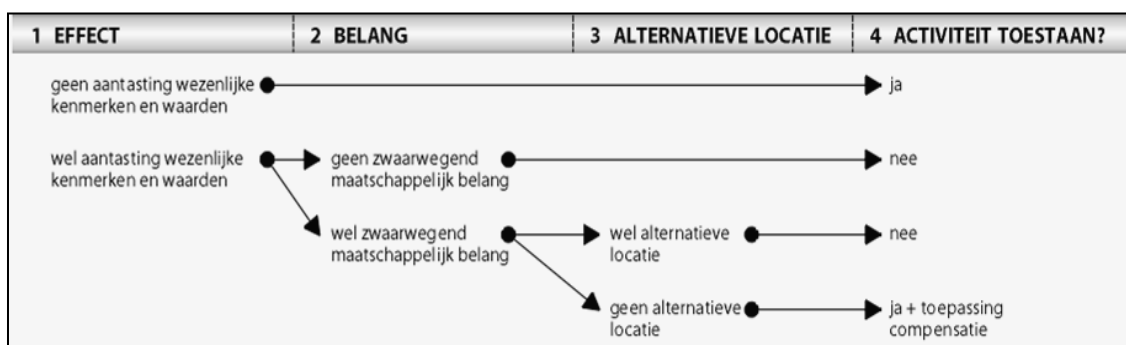
- Ecologische Hoofdstructuur/Natuurnetwerk Nederland (EHS/NNN).
- Gebieden buiten EHS/NNN

Ecologische Hoofdstructuur/Natuurnetwerk Nederland (EHS/NNN)

De wettelijke bescherming (Wro) van EHS/NNN is geregeld via het bestemmingsplan. Provincie Utrecht hanteert de term EHS. De EHS voor de provincie Utrecht is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie en Verordening.

De afweging voor ingrepen in de EHS gaat volgens het 'nee, tenzij'-principe. In onderstaand schema is dit stapsgewijs weergegeven. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de wezenlijke kenmerken en waarden mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en indien er geen alternatieven zijn. Indien bij een ingreep schade wordt aangericht aan een EHS-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dient te worden gecompenseerd. Daarnaast kan salderen van positieve en negatieve effecten op de EHS uitkomst bieden om projecten in de EHS te realiseren. Het verkennend natuuronderzoek geeft inzicht in de ligging van EHS gebieden in de omgeving van het plangebied en de noodzaak voor het doorlopen van 'nee, tenzij'-procedure. In de provincie Utrecht geldt met betrekking tot de externe werking van de EHS het volgende: Het is mogelijk dat bepaalde ontwikkelingen die zich buiten de EHS begrenzing afspelen, een significant schadelijk effect hebben op natuurgebieden binnen de EHS. Het gaat dan bijvoorbeeld om kleinere gebieden, die door de geringe omvang kwetsbaar zijn voor verstoringen van buitenaf.

Een 'nee, tenzij'-toets behoeft alleen te worden doorlopen indien er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het plangebied.



Schema: Het 'nee, tenzij'-principe van het compensatiebeginsel.

Niet elke ingreep leidt tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden. Ingrepen die (eventueel nadat inrichtingsmaatregelen zijn genomen) niet de wezenlijke kenmerken en waarden significant aantasten, zijn vanuit dit artikel toegestaan. Dit geldt ook voor uitbreidingen van geringe omvang van al binnen de EHS bestaande functies. Bij significante aantasting van waarden en kenmerken moet in ieder geval gedacht worden aan:

- de aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit (bijzondere samenhang abiotische en biotische kenmerken, goed ontwikkelde systemen, zoals waardevolle oude boskernen);
- gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van de EHS;
- de aanwezigheid van bijzondere soorten;
- de aanwezigheid van essentiële verbindingen (bijvoorbeeld foerageer- en migratieroutes).

Gebieden buiten EHS

Er liggen ook natuurwaarden buiten de EHS. Deze dragen veelal bij aan de essentiële gebiedskenmerken en aan de regionale biodiversiteit en dienen daarom behouden te blijven. Op kaart zijn de gebieden aangegeven waar zich de belangrijkste natuurwaarden buiten de EHS en de groene contour bevinden. Op deze gebieden is het 'nee, tenzij'-regime niet van toepassing. De provincie vraagt gemeenten om in hun bestemmingsplannen voor deze gebieden een specifieke bestemming op te nemen ter bescherming en versterking van de actuele natuurwaarden. Ook bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen verdienen de eventueel aanwezige natuurwaarden nadrukkelijk aandacht.

Een specifieke categorie van natuurwaarden buiten de EHS zijn weidevogelkerngebieden. Om de weidevogels en het cultuurlandschap waarin zij verblijven te behouden, beschermt de provincie via het ruimtelijk beleid voor de landschappen en de bijbehorende regel in de PRV, deze landschappen tegen inbreuken op de openheid en verkavelingsstructuur.

Bijlage 4

Aanvullend bureauonderzoek ecologie

Notitie

Onderwerp: Actualisatie natuuronderzoek Bospark Biltse Duinen in het kader van de Wet natuurbescherming

Projectnummer: 356431

Referentienummer: SWNL0206907

Datum: 23-05-2017

1 Inleiding

Voor het Bospark Biltse Duinen is in het kader van de Flora- en faunawet in 2015 een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd (Grontmij, december 2015). Uit het onderzoek blijkt dat het plangebied het leefgebied vormt van enkele zoogdiersoorten (o.a. eekhoorn) en diverse vogelsoorten.

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De Wet natuurbescherming vervangt de Natuurbeschermingswet, Flora- en faunawet en de Boswet. Deze notitie gaat in op de wijzigingen ten aanzien van soortbescherming in het kader van de Wet natuurbescherming en is een actualisatie van het uitgevoerd natuuronderzoek (Grontmij, 2015).

2 Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van toepassing.

De Wet natuurbescherming vervangt drie natuurwetten:

- Natuurbeschermingswet 1998
- Flora- en faunawet
- Boswet

2.1 Gebiedsbescherming

Ten aanzien van Natura 2000 zijn er weinig wijzigingen in de Wet natuurbescherming doorgevoerd ten opzichte van de bepalingen uit de Natuurbeschermingswet 1998. Voor beschermde natuurmonumenten geldt dat de beschermingsstatus van deze gebieden in de nieuwe wet is vervallen. Toetsing aan (oude doelen van) beschermde natuurmonumenten aan de Wet natuurbescherming is niet meer noodzakelijk.

2.2 Soortbescherming

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. Ten aanzien van beschermde soorten verandert e.e.a. in de Wet natuurbescherming ten opzichte van de Flora- en faunawet. Zo zijn enkele soorten die onder de Flora- en faunawet (zwaarder) zijn beschermd onder de Wet natuurbescherming niet langer wettelijk beschermd. Het betreft soorten als kleine modderkruiper, bittervoorn en rivierdonderpad en veel plantensoorten. De nieuwe wet biedt daarnaast bescherming aan enkele soorten die onder de (oude) Flora- en faunawet nog niet zijn beschermd.

In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen,
- dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Voor *Vogelrichtlijn*- en *Habitatrichtlijn*soorten geldt een vergelijkbaar stelsel van verbodsbepalingen als in de Flora- en faunawet het geval is. Dat betekent dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet opzettelijk verstoord of vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond.

Voor *andere beschermde soorten* geldt dat voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving) van beschermde soorten niet (opzettelijk) vernietigd mogen worden en dat exemplaren van beschermde soorten niet (opzettelijk) mogen worden gedood of verwond. Verbodsbepalingen ten aanzien van de verstoring zijn niet van toepassing op deze soorten. Ten aanzien van de *andere beschermde soorten* geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van EZ) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit artikel 3.10 Wet natuurbescherming. De vrijstellingslijsten die in de provinciale verordeningen zullen worden opgenomen zijn nog niet voor alle provincie vastgesteld. In dit kader wordt er uitgegaan van de voorlopige lijsten, voor zover beschikbaar.

Voor de provincie Utrecht bekend dat alle tabel 1 soorten in het kader van de Flora- en faunawet ook met de Wet natuurbescherming zijn vrijgesteld. Wel geldt in alle gevallen de zorgplicht.

Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld en de voorgenomen activiteiten die strijdig zijn met de bepalingen in de nieuwe wet dient ontheffing dient te worden aangevraagd. Deze kan alleen worden verleend indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorieën soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuw wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

3 Soortbescherming

3.1.1 Nieuw beschermde soorten

Onder de nieuwe wet zijn de vissoort kwabaal, diverse plantensoorten en enkele insectensoorten extra beschermd ten opzichte van de Flora- en faunawet.

Planten

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat de beschermde dennenorchis in de directe omgeving het plangebied is waargenomen. Overige beschermde soorten zijn op basis van brongegevens niet vastgesteld in en in de directe omgeving van het plangebied. Gezien het ontbreken van geschikte specifieke biotopen voor deze soorten (o.a. dennenorchis) worden deze soorten ook niet verwacht in het plangebied. Vervolgonderzoek is niet aan de order.

Insecten

Uit het bronnenonderzoek (NDFF) blijkt, dat in het plangebied en in de omgeving geen waarnemingen van ongewervelden bekend zijn die beschermd zijn in het kader van de Wet natuurbescherming. Vervolgonderzoek is niet aan de order.

Wijziging vrijstellingsregeling

De 'overige beschermde soorten' onder de Wet natuurbescherming (bijlage 1 bij het wetsvoorstel) mogen door provincies en het ministerie van EZ vrijgesteld worden van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming. Voor de provincie Utrecht geldt dat steenmarter en wild zwijn niet zijn vrijgesteld (tabel 2 Flora- en faunawet). Voor deze soorten zal de provincie Utrecht aanvullende restricties opstellen. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat er niet gewerkt mag worden in de kwetsbare periode van een soort. Deze (niet vrijgestelde) soorten zijn op basis van verspreidingen en gezien het ontbreken van geschikt biotoop niet te verwachten in het plangebied. Vervolgonderzoek naar deze soorten is niet aan de orde.

4 Bronnen

- Verkenning Bospark Biltse Duinen. Studie naar effecten vanwege het vergroten van de chalets. Grontmij, 2015.

Verspreidingsgegevens: Nationale Database Flora en Fauna (NDFF).

Verantwoording

Titel	Actualisatie natuuronderzoek Bospark Biltse Duinen in het kader van de Wet natuurbescherming
Projectnummer	345310
Referentienummer	SWNL0206907
Revisie	D1
Datum	23-05-2017
Auteur	Arjen Poelmans
E-mailadres	Arjen.Poelmans@sweco.nl
Gecontroleerd door	John van Vliet
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Maarten Mouissie
Paraaf goedgekeurd	

Bijlage 5

Watertoets

Rapport

Projectnummer: 356431

Referentienummer: SWNL0207724

Datum: 08-06-2017

Watertoets Bospark Bilthoven

Definitief

Verantwoording

Titel	Watertoets Bospark Bilthoven
Projectnummer	356431
Referentienummer	SWNL0207724
Revisie	D01
Datum	08-06-2017
Auteur(s)	Christiaan Leerlooijer
E-mailadres	christiaan.leerloojer@sweco.nl
Gecontroleerd door	Matthijs Vrij Peerdeman
Paraaf gecontroleerd	
Goedgekeurd door	Stephan Jansen
Paraaf goedgekeurd	

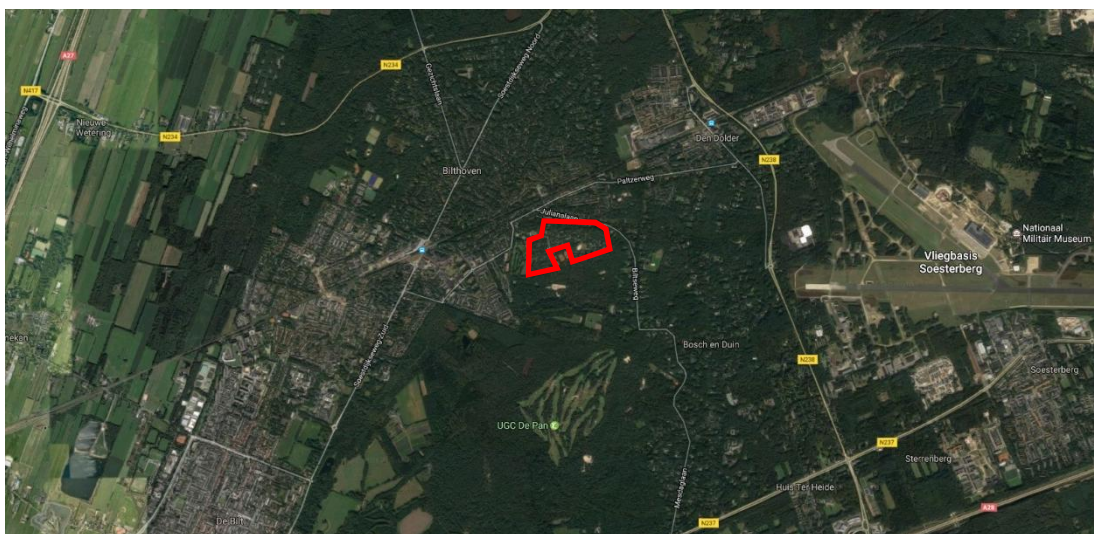
Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel	4
1.2	Literatuur	4
2	Huidige situatie.....	5
2.1	Algemeen	5
2.2	Kenmerken bodem	5
2.3	Oppervlaktewatersysteem.....	5
2.4	Waterkwaliteit grondwater	6
2.5	Waterveiligheid	7
3	Toekomstige situatie	8
3.1	Ontwikkeling	8
3.2	Schoon water	8
3.3	Vuilwaterafvoer en afkoppelen.....	9
3.4	Wateroverlast en watertekort	10
3.5	Beheer en onderhoud	11
4	Conclusies	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

Aan de Burgemeester van der Borchlaan in Bilthoven is het vakantiepark annex camping Bospark Bilthoven gevestigd. De wens is om grotere chalets/stacaravans te kunnen plaatsen, zodat ingespeeld kan worden op de huidige vraag uit de markt. Het vigerende bestemmingsplan biedt deze mogelijkheid niet. Daarom is een wijziging van het bestemmingsplan nodig.



Figuur 1 Ligging plangebied

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening is het verplicht om een watertoets uit te voeren bij het wijzigen of buitenplannen afwijken van een bestemmingsplan. Met de watertoets vindt vroegtijdige afstemming plaats tussen waterbeheerder en de initiatiefnemer.

De watertoets heeft de volgende doelen:

- de ontwerprichtlijnen, kansen en knelpunten ten aanzien van het thema water voor de gebiedsontwikkeling vastleggen;
- voorkomen van negatieve effecten voor de waterhuishouding.

1.2 Literatuur

Onder andere de volgende bronnen zijn gebruikt:

- [1] Ruimtelijke onderbouwing Bospark Bilthoven, studie naar effecten vanwege het vergroten van de chalets (Grontmij, 2015);
- [2] Handboek watertoetsproces (HDSR, 2015);
- [3] Grondwaterplan 2008-2013, deel II Operationeel beleid en toelichting (Provincie Utrecht, jaartal uitgave onbekend);
- [4] Provinciale Milieuverordening (Provincie Utrecht, 2013).

2 Huidige situatie

2.1 Algemeen

In de huidige situatie zijn op het park 450 chalets/stacaravans aanwezig waarvan de oppervlakte maximaal 35 m² mag zijn. Het verhard oppervlak is daarmee 15.750 m². De kavels zijn voorzien van nutsaansluitingen. Hierdoor is het mogelijk om de chalets/stacaravans aan te sluiten op gas, water, elektra en riolering (dwa). De neerslag op het dakoppervlak en de terrassen van de chalets/stacaravans is afgekoppeld van de riolering. De neerslag infiltreert in de bodem. De overige verharding, zoals de receptie en het restaurant, is wel aangesloten op de riolering.

2.2 Kenmerken bodem

Hoogteligging

De hoogteligging van het maaiveld in het plangebied is bepaald aan de hand van de gegevens van de AHN2. De hoogteligging in het gebied is circa NAP +4,6 m nabij de ingang van het terrein tot circa NAP +5,7 m aan de oostzijde van het terrein.

Bodemopbouw

Gegevens met betrekking tot de bodemopbouw zijn verkregen uit boorgegevens uit het DINO-archief van NITG-TNO en het model Geotop. Daaruit blijkt dat de bovenste 28 meter uit fijne tot grove zandlagen bestaat. Daaronder bevindt zich een leemlaag op NAP -23 m.

Geohydrologie

Het grondwaterpeil in peilbuis B32C0731001 (Dinoloket) is gemiddeld NAP +1,3 m. De dynamiek van het grondwater in deze peilbuis is circa 1,2 meter. De stromingsrichting van het grondwater in de deklaag is op deze locatie afhankelijk van regionale hoogteverschillen en is westelijk gericht naar de lager gelegen poldergebieden.

De ontwatering in het gebied is minimaal 2,5 m bij een gemiddeld hoge grondwaterstand. Op basis van deze ontwatering en de zandige bodem is er een gunstige uitgangspositie voor het infiltreren van neerslag.

2.3 Oppervlaktewatersysteem

Het plangebied ligt in het beheergebied van Hoogheemraadschap van de Stichtse Rijnlanden (HDSR). HDSR heeft een legger gepubliceerd (hdsr.webgispublisher.nl) met daarop aangegeven het oppervlaktewater en de waterkeringen. In figuur 2 staat een uitsnede van de kaart met het oppervlaktewater in nabijheid van het plangebied.

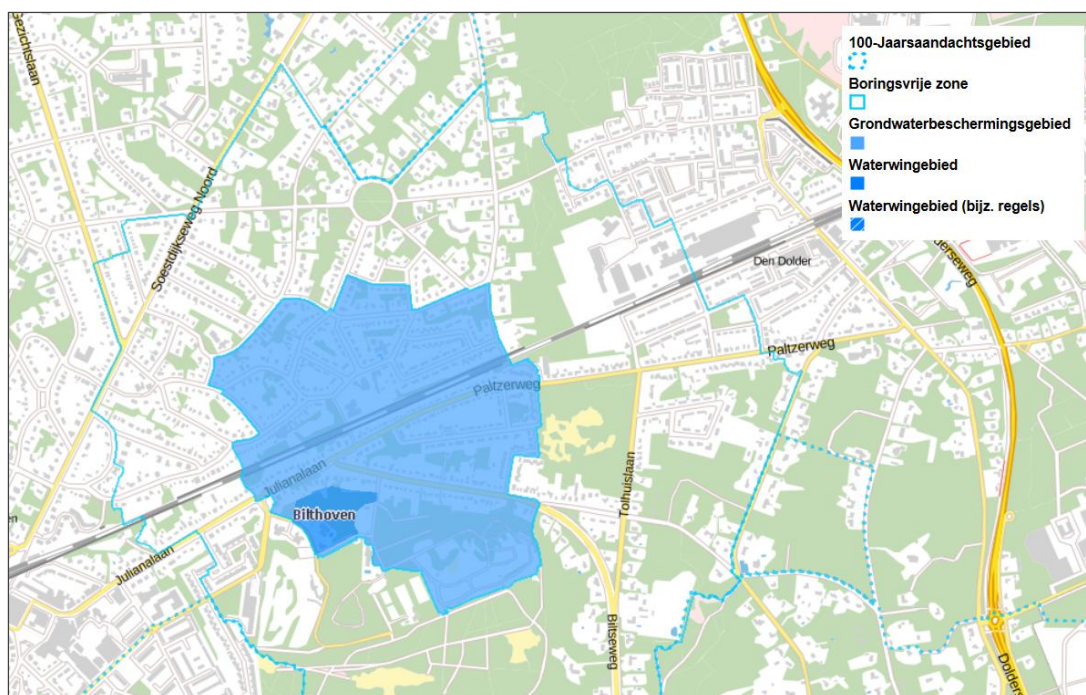
Het dichtstbijzijnde oppervlaktewater dat in verbinding staat met het poldersysteem ligt op circa 1.000 meter afstand van het plangebied. Verder zijn er in de omgeving geïsoleerde plassen.



Figuur 2 Uitsnede legger HDSR met in lichtgroen het oppervlaktewater

2.4 Waterkwaliteit grondwater

Het plangebied ligt gedeeltelijk in het grondwaterbeschermingsgebied van de winning Bilthoven (zie figuur 3). Het plan dient daarom te worden getoetst aan de regels voor de bescherming van grondwater, zoals opgenomen in de milieuvverordening van provincie Utrecht.



Figuur 3 Waterwingebied

Schoon grond- en oppervlaktewater is van belang voor een duurzame waterwinning. De provincie beschermt daarom de gebieden rond waterwinningen voor drinkwater tegen verslechtering van de waterkwaliteit. Bestemmingen in deze gebieden mogen het waterwinbelang niet schaden. Voorkomen dient te worden dat ruimtelijke plannen binnen de beschermingszones een verslechtering van de waterkwaliteit veroorzaken. De winning Bilthoven wordt door de provincie gezien als 'zeer kwetsbaar' [3].

In zeer kwetsbare grondwaterbeschermingsgebieden is afkoppelen en het toestaan van run-off op grond van de bijzondere zorgplicht in principe verboden. In uitzonderingsgevallen is het toelaatbaar mits geïnfiltreerd wordt onder specifieke condities en voldaan wordt aan de algemene voorwaarden van het PMV-Besluit verhardingen en gebouwen provincie Utrecht 2003. Zo mag er geen gebruik gemaakt worden van uitlogbare bouwmaterialen en moet er sprake zijn van een beheersbare infiltratie (bijvoorbeeld door een specifieke bodempassage), bovengrondse afvoer en een zuiveringsstap (helofytenfilter, zandvang, bodempassage enz.).

2.5 Waterveiligheid

In of nabij het plangebied zijn geen waterkeringen aanwezig.

3 Toekomstige situatie

3.1 Ontwikkeling

Het is de wens om op de jaarplaatsen grotere units neer te kunnen zetten. Als uitgangspunt hiervoor geldt een categorie-indeling in groottes van 35 m² tot 70 m² met een maximum van 399 chalets/stacaravans. In tabel 1 is het aantal en het oppervlak uitgesplitst per categorie.

Tabel 1 Categorieën chalets/stacaravans

Categorie	Aantal	Oppervlakte (m ²)
<= 35 m ²	125 stacaravans / chalets	4.375
<= 45 m ²	249 stacaravans / chalets	11.205
<= 55 m ²	22 stacaravans / chalets	1.210
<= 70 m ²	3 recreatiewoningen	210
Totaal	399 chalets / stacaravans	17.000

Daarnaast vindt een correctie van de bijgebouwenregeling plaats. De huidige bestemmingsregeling gaat uit van maximaal 450 x 6 m² aan bijgebouwen. In de nieuwe planologische situatie wordt standaard 7 m² per chalet / stacaravan toegestaan. Dit komt neer op 399 x 7 m². Een toename van maximaal 93 m² in totaal.

Tabel 2 Verharding jaarplaatsen (in m²)

	Huidig	Toekomstig	Toe-/afname
Chalets/stacaravans	15.750	17.000	+1.250
Bijgebouwen	2.700	2.793	+93
Totaal	18.450	19.793	+1.343

De verharding in het plangebied neemt toe met maximaal 1.343 m².

Als gevolg van de bestemmingsverruiming komen er 51 plaatsen minder op het park. Dit zal een kleine herschikking tot gevolg hebben. De bestaande verkaveling is voor de eigenaar het uitgangspunt en bij voorkeur worden de huidige plekken zoveel mogelijk benut. Daar waar een herschikking plaatsvindt, zullen de aansluitingen verlegd moeten worden. Dit heeft als gevolg dat er werkzaamheden in de bovenste laag van de bodem plaatsvinden. Door het plaatsen van grotere stacaravans / chalets kan het nodig zijn op een enkele plek begroeiing weg te halen.

3.2 Schoon water

In 2011 is het landelijk Besluit lozen buiten inrichtingen in werking getreden, dat de bevoegdheden en normering regelt. Evenknie daarvan is het Activiteitenbesluit op grond van de Wet milieubeheer, waarin regels over lozingen en verhardingen staan binnen inrichtingen. In deze besluiten wordt enerzijds aangegeven dat lozen van afvloeiend hemelwater op de bodem wordt toegestaan, terwijl anderzijds wordt toegelicht dat in de Provinciale Milieuverordening (PMV) beperkingen hieraan kunnen worden gesteld vanwege het belang van de drinkwatervoorziening [4].

In de PMV is een verbod opgenomen ten aanzien van het lozen van afstromend hemelwater van gebouwen en verhardingen binnen de bebouwde kom in de bodem (artikel 16). In artikel 17 staan een aantal vrijstellingen genoemd, waaronder het lozen van afstromend hemelwater van verhardingen die schoon of beperkt schoon zijn dan wel verhardingen die deel uitmaken van particuliere erven en tuinen. Hiervoor geldt een meldingsplicht grondwaterbeschermingsgebieden (artikel 18). In artikel 31 van de PMV staat aangegeven op welke wijze de melding ingediend moet worden.

Bij gemeenten, waterschappen en provincie Utrecht was er behoefte aan nuancering van de strikte interpretatie dat in grondwaterbeschermingsgebieden en in het Infiltratiegebied Utrechtse Heuvelrug niet zou mogen worden afgekoppeld. Daarom is in 2010 een Convenant Afkoppelen Utrechtse Heuvelrug ondertekend, dat maatwerk biedt voor dit Infiltratiegebied, maar tevens voor een tiental daar inliggende grondwaterbeschermingsgebieden. De afspraken uit het convenant zijn nader uitgewerkt in een leidraad afkoppelen en infiltreren Utrechtse Heuvelrug en opgenomen in de PMV-regels voor verhardingen in alle grondwaterbeschermingsgebieden.

Conform de trits schoonhouden-scheiden-zuiveren, is het tegengaan van verontreiniging door bronmaatregelen de adequate wijze om hemelwater schoon te houden. Er zijn diverse bronmaatregelen mogelijk om eventuele verontreinigingen te beperken of zelfs te voorkomen. Denkbare bronmaatregelen zijn:

- voorkomen van de uitloging van bouwmaterialen zoals zink uit dakgoten en daklood;
- de intensief gebruikte wegen en de parkeergelegenheden zoveel mogelijk buiten het grondwaterbeschermingsgebied te plaatsen;
- hemelwater van de verharding afkoppelen en middels eenvoudige voorzieningen laten infiltreren in de bodem;
- voorkomen van chemische onkruidbestrijding en duurzaam groenonderhoud uitvoeren;
- bij werkzaamheden aan de riolering zorg dragen voor een juiste aansluiting, waardoor lekverliezen naar de bodem worden voorkomen.

3.3 Vuilwaterafvoer en afkoppelen

De gemeenten en het waterschap hebben afgesproken dat afvoer van extra hemelwater (in verband met klimaatsverandering) in principe niet wordt opgevangen in de riolering, maar in de openbare ruimte. In nieuwe plannen wordt het hemelwater gescheiden van afvalwater verwerkt.

Afvalwater wordt via het afvalwaterstelsel afgevoerd en vaak aangesloten op een bestaand gemeentelijk stelsel. De gemeente is verantwoordelijk om te bekijken of de capaciteit voldoende is om de toename van afvalwater te kunnen verwerken.

Hemelwater wordt niet aangesloten op de riolering en bestaande bouw wordt afgekoppeld als dit (maatschappelijk gezien) doelmatig is. Het hemelwater wordt vervolgens geïnfiltreerd in de bodem of afgevoerd naar het oppervlaktewater, indien dit watersysteem aanwezig is in de nabijheid en hiervoor voldoende waterbergingscapaciteit heeft.

3.4 Wateroverlast en watertekort

De omvang van een oppervlaktewatersysteem en de daarbij behorende kunstwerken (zoals duikers, gemalen) is afgestemd op de inrichting van een gebied en daarbij behorende (gebruiks-)functies. Zodra de inrichting van een gebied verandert door een ruimtelijke ontwikkeling heeft dit vaak consequenties voor het watersysteem. Vooral als het gaat om toename van verhard oppervlak.

Het plangebied ligt op een dusdanige afstand van het oppervlaktewatersysteem dat afkoppelen van verharding en infiltratie de voorkeur heeft van HDSR. Indien schoon hemelwater kan worden geïnfiltreerd in de bodem, dan is compensatie van de toename verhard oppervlak niet nodig. Door infiltratie wordt immers een versnelde afvoer van hemelwater naar het oppervlaktewater voorkomen.

Dit kan gerealiseerd worden door het aanleggen van infiltratiesystemen, zowel boven- als ondergronds. Het hemelwater kan dan in de bodem infiltreren (net als in een bos of weiland). De effectiviteit van infiltratie is afhankelijk van de doorlatendheid van de bodem, grondsoort en gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG). Afhankelijk van de hoeveelheid beschikbare ruimte is het mogelijk om bovengrondse of ondergrondse infiltratievoorzieningen aan te leggen.

Voor infiltratie hanteert HDSR de voorkeursvolgorde:

- A. aanleggen infiltratievoorzieningen bovengronds (bijvoorbeeld wadi's, greppels);
- B. aanleggen infiltratievoorzieningen ondergronds (bijvoorbeeld infiltratierool);
- C. andere vormen van vasthouden van regenwater aanleggen.

In het Handboek Watertoetsproces van HDSR wordt geadviseerd om bij een toename van de verharding met meer dan 1.000 m² in stedelijk gebied om een infiltratiesysteem aan te leggen welke 45 mm per m² afgekoppeld verhard oppervlak kan bergen.



Figuur 4 Voorbeeld afkoppelen dakoppervlak en bodeminfiltratie (bron: HDSR)

Aangezien het terrein opnieuw ingericht gaat worden, is het advies om per chalet / stacaravan of per groep chalets / stacaravans een bovengrondse infiltratievoorziening aan te leggen. Per chalet / stacaravan is een voorziening benodigd van 2 tot 3,5 m³. Een mogelijkheid is om een verlaging ten opzichte van het bestaande maaiveld te graven of een 'wadi' aan te leggen waar de neerslag van de daken en de terrassen naar toe kan stromen. Deze verlagingen kunnen op een natuurlijke wijze onderdeel uitmaken van de inrichting van het gebied.

Een alternatief is ondergrondse infiltratievoorzieningen, zodat er sprake kan zijn van meer-voudig ruimtegebruik. Hierdoor gaat er geen ruimte 'verloren', maar het water wordt ook niet als zichtbaar ruimtelijk element benut. Een voorbeeld is het ingraven van kunststof kratjes in de bodem onder het terras. Het dakoppervlak en de neerslag op de terrassen kan in de kratjes geborgen worden. Deze infiltratievoorziening brengt mogelijk hogere beheerkosten met zich mee.

Indien de neerslag afgevoerd wordt naar de bodem, is provincie Utrecht het bevoegd gezag voor de bodemlozing. Als grondwaterbeheerder kan de provincie ontheffing verlenen voor activiteiten binnen grondwaterbeschermingsgebieden en toetst het de (bestemmings-) planvorming op de wijze waarop met (vervuild) afgekoppeld water wordt omgegaan.

3.5 Beheer en onderhoud

Indien bestrijdingsmiddelen (chemische middelen) gebruikt worden, dan moet voorkomen worden dat deze in het water terechtkomen. Vooral het gebruik van glyfosaat levert waterkwaliteitsproblemen op. Om afspoeling van bestrijdingsmiddelen te voorkomen, moet de inrichting van de openbare ruimte specifiek (en nauwgezet) aangepast worden. Om deze reden adviseert het waterschap om geen bestrijdingsmiddelen toe te passen. Verhardingen zijn goed onkruidvrij te houden zonder inzet van chemische middelen, zoals de inzet van heet water en hete lucht.

4 Conclusies

Uit de watertoets volgen de volgende conclusies:

- bij het laten infiltreren van afgekoppeld hemelwater dient vervuiling van het grondwater zoveel mogelijk voorkomen te worden;
- door de aanleg van een infiltratievoorziening vindt geen versnelde afvoer naar het oppervlaktewater plaats en is er geen watercompensatie benodigd;
- geadviseerd wordt om de infiltratievoorziening aan te leggen met een minimale capaciteit van 45 mm per m² afgekoppeld verhard oppervlak;
- bij het laten toenemen van de verharding en het lozen van neerslag via de bodem, moet een melding 'bodemlozingen' worden gedaan bij de provincie afdeling vergunning en handhaving.